

Izbiračna šola, torek in soboto v tednu ob 14. uri predpoldne za mesto ter ob 3. ur. predpoldne za deželo. Ako padenačna dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Slike po pošti prejemam ali v Gorici na dnevni posojan celodnevi 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiskar

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nemške težnje in naš primorski vladni zistem.

Zadnje dni se je na južnem delu naše monarhije — namreč v našem Primorju — dogodilo nekaj, česar ne more hladnokrvno prezirati noben še avstrijski misleči državljan.

V Trstu, v našem trgovskem emporiju se je minuli teden mudil pruski princ Adalbert, drugorojeni sin nemškega cesarja Viljema II.

Potovanja članov vladajočih hiš po svetu niso sicer nič izvanrednega, odkar imamo dobro urejenih železnic in drugih prometnih sredstev v izobilju in dobro je tudi za mlade prince, da si pridobe svetovnega znanja, ko morda prevzamejo naše težko breme vladarskih skrbij. Ali v te vrste potovanjih je mnogo razlike. Zlasti kar se tiče potovanja članov pruske vladarske hiše, hočejo vedeti nekateri viri, da je vsikdar združena z istimi neka politična misel, iztuhtana v Berolini ali na katerem letovišču nemškega cesarja....

Ko je pred nekaterimi leti potoval princ Henrik, brat nemškega cesarja po skrajnjem azijskem Vzlotku in se je mudil tudi po obrežjih avstralskih otokov, je pisalo časopisje, da je to potovanje nedvomno v zvezi s kakim načrtom Nemčije glede njene kolonialne politike, — časopisje v nemškem „rajhu“ pa je kar veselja vriskalo o velikanskih pridobitvah, ki morajo slediti za petami princa Henrika v tamošnjih pokrajinh. Z istim navdušenjem je to časopisje pisalo o potovanju nemškega cesarja samega v Palestino. To navdušenje je prikelo celo do takega viška, da se je neki vsenemški list izrazil, da kamor v inozemstvu stopi posvečena noga kakega člana nemške cesarske rodbine, bode prej ali slej stal mejnik nemške posesti....

V koliko so se ta prorokovanja dosedaj vresničila, ne bodo preiskovali, resnica je pač, da si je Nemčija pridobila na Kitajskem loko Kiaučau in nekaterih koncesij gospodarskega pomena, da jej je Anglija omogočila posest avstralskega otoka Samoa, ter da je od turškega sultana konečno zadobila koncesijo za zgradbo bagdadske železnice, ki bode držala do perzijskega zaliva Ko-

vajt. Vsa ta pridobitja so pa le neznačna proti onim, katera posedujejo v drugih delih sveta ostale večje države: Rusija, Francija in Angležka in je Nemčija v tem pogledu še le na četrttem klinu.

S kako politično mislijo pa bodo morda izvestni nemški listi hoteli spravljati v dotiku potovanje nemškega princa Adalberta na jug naše monarhije, v naše Primorje, pa seveda tudi ni težko uganiti. Saj ni več od včeraj vest, da bi se Nemčija rada poslužila našega Trsta in ga spremenila v loko prihodnje Nemčije.

Kdor opazuje javno življenje v Trstu, pride tudi kmalu do prepričanja, da je Vsenemcem s to politiko popolnoma resno. Kajti Nemci se naseljujejo v Trstu v čedalje večjem številu, mnogo jih je tudi iz Nemčije same, ki so se vstopili v naši jadranski metropoli. Njih poglaviti namen je, dobiti v roke tržaško trgovino; pa tudi v javnih uradih so že zasedli mnogo odličnih mest. V družabnem življenju boljših krogov že skoro prevladuje nemški element in ako vstopi v kak večji tržaški restaurant, doni ti nasproti že skoro sama nemščina. Ne bode trajalo dolgo pa bodo Nemci hoteli imeti odločilno besedo tudi v občinski upravi, dočim jo v šoli faktično že imajo, v veliko škodo Slovencem, kateri so po številu v Trstu nasproti Nemcem v pretežni večini.

Na ta način se hočejo Nemci po lagoma popolnoma polastiti Trsta ter se smatrati gospodarjem Adrije, pri tem pa pomilovalno gledati doli na Slovence in Italijane, katerim na prebrisan način izpodkopavajo tla in obstanek. Jedno svojih poglavitnih nalog pri polastitvi Trsta pa upajo Nemci izvršiti po dokončani železniški zvezi skozi Bohinj. Ta železnica, ki bode vezala tržaško loko direktno z deželalui južne Nemčije, naj bi izdatno pripomogla do osvojitve Trsta po nemški trgovini.

Te nemške nakane glede Trsta so že precej odprle oči tržaškim mogočnim Italijanom in to so poslednji izrazili nekako s tem, da so izostali od slavnostne predstave v gledališču, prirejene v čast pruskemu gostu.

To, kar so ti gospodje o tej priliki „pokvarili“, pa je hotel popraviti sam tr-

žaški namestnik grof Goëss na banketu, prirejenem v čast princa Adalbertu. Na tem banketu je tržaški c. kr. namestnik izustil napitnico nemškemu gostu, katera, ako je ni smatrati samo kot akt uljudnosti, dà mnogo misliti na avstrijskem jugu, zlasti nam primorskim Slovancem. S to napitnico je tržaški namestnik grof Goëss pozdravil razvrit nemške kolonije v Trstu in želel istej obitega uspeha v svojem delovanju. Nemški princ, ko se bode zopet povrnil v Trst, naj bi — tako je želel grof Goëss — našel to kolonijo na popolni višini razvitka. Tudi nemški mornarici je nazdravil namestnik in izrazil naposled željo, naj bi južna Nemčija stopila v najtesnejše zveze z jadranskim morjem in tu zaplodila vsestranski napredok.

S to napitnico je c. kr. namestnik nekako izrazil politiko avstrijskega sistema v Primorju, česar nositelj je on in po tej napitnici postaja jasno, zakaj nemški živelj ob Adriji zadobiva vsestranske opore baš po tem zistem, kateri pa koraka skoro popolnoma preko interesov tukaj avtohtonega naroda slovenskega.

V drugem pogledu pa je tržaški namestnik nekako slikal — nemškega hudiča na našo primorsko steno, na kateri sloni obstanek države na tej južni periferiji. Nam se namreč dozdeva, da ni potreba še posebno želeti procvita nemškim kolonijam v našem Primorju, kajti iste se razvitajo že itak dovolj, proti željam pravih Avstrijev in to tako, da bi utegnile v svojem razvitu zadušiti obstanek vseake druge narodnosti v teh pokrajinh.

Bodisi temu kakor hoče, danes vemo, pri čem da smo in ako naj pomeni v očeh pretiranih oboževalcev vse-nemške politike obisk Trsta po členu pruske vladarske rodbine jeden del vresničenja nemških teženj — odgovornost za vse to gotovo ne zadene nas Slovencev, preko katerih se hočejo izvrševati nam neprijazni načrti.

Dopisi.

Z dežele. — Kdor ni slep, je lahko že davno sprevidel in spoznal, da je vse,

bodo sejali ječmen? Odgovori mi: „Ne, za zdaj gnoj samo zaorjemo, da se zemlja ognoji, spomladi pa bodo zopet preoravali ter sejali turšico, katera potem dobro obrodi. Kot starega moža ga vprašam, naj mi kaj pove, kako je bilo v prejšnjih časih. In začne mi pripovedovati. — „Preteklo leto smo imeli hvala Bogu dobro letino, da ni baš treba lakote trpeti. Toda denarja ni za opravke v naši vasi. Zato mora kmet jako varčevati, ako hoče, da ne pride pod zlo. — Ali nekaj vam pa vendar povem iz mojih mladih let. Tukaj v Temnici imamo bogataša. K njegovemu očetu so v mojih mladih letih kmetje s celega Krasa hodili iskat denarne pomoči, katero so sicer dobili, ali le proti debelim obrestim. Zdaj pa kmetje znašajo te stare dolgove mlademu bogatašu zopet na denar. Ali povejte mi, kako morejo ljudje v teh trdih časih vračati stare dolgove?“ Na to mu odgovorim: „Veste oče, stvar je pač taka: V Gorici imamo zdaj posojilnice in hranilnice. Pri teh si kmetje izposodijo po nižjih obrestih denar in ga prinesejo bogatašu. Ta ga pa pošlje zopet po pošti v hranilnico. In recimo, da

Uredništvo in upravljanje se nahaja v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravljanje „Gorice“. Oglasi se racunajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, racunajo se po pogodbji.

kar piše „Soča“ o svojih nasprotnikih, laž in obrekovanje. V teh „lepih čestnostih“ obstoji njen „moč“ in „slava“!

Evo zopet nov dokaz!

Slomškova zveza t. j. društvo onih slovenskih učiteljev, ki hočejo delovati skupno in sporazumno s prečast duhovščino, zborovalo je o Božiču v Ljubljani. „Gorica“ je tedaj prinesla kratko poročilo o tem zborovanju; obširneje je poročal „Slovenec“ in „Slovenski Učitelj“.

Goriško podružnico je zastopal pri tem shodu g. C., zato ga „Soča“ napada že v več številkah. In potem pišejo še o terorizmu drugih! Še celo nad blagovom, ki ga je podelil prevzvani škof ljubljanski društvu in udeležnikom, se spotika to brezversko glasilo! Ker sem hotel pa pravzaprav povedati, je to, da laže „Soča“ o shodu, češ, da se ni nikdo oglasil ga zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva, „ker“, tako piše „Soča“, „klerikalna stranka noče gmotno dobro stopečega učitelja, marveč le takega, ki tiči v bedi, da ga tim lože skuša pestiniti z vsakim sredstvom v stiski“. Kolikor besed toliko laži! Odgovor na to laž daje 2. št. „Slovenskega Učitelja“: „Že na zavajnem večeru je rekel predsednik Jaklič ob pozdravu navzočih dež. poslancev: „Pozdravljam v prvi vrsti Vas, gosp. poslance. Vaša navzočnost svedoči, da ceneite delovanje krščansko-mislečega učiteljstva, da hočete podpirati s svojega visokega mesta naše delovanje, da hočete uvaževati tudi naše gmotne težnje, ker veste, da le učiteljstvo, katero je prosto najhujših gmotnih skrb, se more z vso vnemo, z vso ljubezni žrtvovati svojemu svetemu zvanju“. Pri občnem zboru se je g. drž. in dež. poslanec dr. Žitnik dalje časa bavil z vprašanjem z boljšanja gmotnega stanja učiteljstva in je mej drugim rekel: „Jaz sem bil vedno tega mnenja, da je treba učiteljem povišati plače in sem to javno, tudi vprito kmetskih svojih volilcev povdarjal“. Po mnemu tega gospoda drž. poslance pa je dolžna prispevati za ljudske šole tudi država, kar je tudi naša misel in kar je posebno važno za Goriško, ker brez drž. pomoči ne bo mogoče željam učiteljstva ustreći.

si drugi bogatašev dolžnik izposodi denar v posojilnici, ki je ob jednem tudi hranilnica in v katero bogataš svoj denar zalaga, zgodi se lahko, da dobi bogataš zopet tisti denar nazaj, katerega mu je prinesel prvi dolžnik. — „Oh povejte mi ljubi prijatelj, za katero takih posojilnic, da si izposodim malo denara. Čemu bom v takem strahu pri tem bogatašu?“ — „Veste ljubi oče“ odgovorim možu, v Gorici je več takih posojilnic in hranilnic. Naši ljudje so si dozdaj izposojevali denar navadno na „Montu“, ali zdaj imamo svoj domači denarni zavod in ta je „Centralna Posojilnica“; ako imate torej dovolj vrednosti, dobite tam na posodo denar pod jako ugodnimi pogoji“. Starček se mi zahvali za dober sovet, na kar se posloviva z Bogom!

Ker se je začelo že mračiti, potegnem jo še do Lipa, kjer dobim prenocišče pri Fantincu Batanem, kakor mu pravijo po domače. Ta mož ne pozna nobene stranke, njemu ni niti znano, katera da sta kraška poslance. In takih je v Lipi več. 15. t. m. v jutro pa jo mahnem proti Škrbini. V tej vasi se je ljudem pred leti prav dobro godilo. —

LISTEK.

Iz potne torbe.

Minuli teden sem obhodil več občin po Krasu in to zaradi semena sviloprejka. Pri tej priliki pa sem, kakor se samo ob sebi razume, na Krasu marsikaj videl in slišal, kar se mi zdi potrebno, da zaupam čitateljem „Gorice“. 15. t. m. zjutraj, ko se je dobro zjasnilo, se odpravim iz Vrtojbe ter grem skozi Miren in Opatjeselo. V Opatjemselu zagledam lepo novo stavbo — farovž! Tako si mislim: ali je tukaj mar „napredna trdnjava“ padla in se je iz njenega materijala mogoče sezidal — farovž?

Od tod se podam po dolgih cestnih ovinkih naravnost proti Kostanjevici, kjer, kakor pravijo, cvete „naprednost“ v tem, da imajo jako slabe poti. Pred vasjo srečam mladega moža s torbo. Vprašam ga, kam je namenjen. „V daljni svet lonce vezat!“ mi odgovori. Potem ga še vprašam: kako da ni videti na polju nobenega kmeta, ko je vendar tako lep dan. „Pri nas živijo ljudje večinoma od šefta“, se odreže, (namreč od kupčije z maslom, jajci, kramo itd.). „Kar je pa

Poroka nadvojvodinje Marije Elizabete.

V torek 23. t. m. se je vršila na cesarskem dvoru na Dunaju odpovedna svečanost nadvojvodinje Elizabete povo- dom njene poroke s knezom Otonom Windischgraetzom. Svečanost se je vršila ob prisotnosti Nj. Vel. cesarja, kardinala Grusche, vseh polnoletnih nadvojvod, dvornih dostojanstvenikov ter ministrov obeh državnih polovic, mnogih tajnih svelnikov in odličnih diplomati. Cesari je ogovoril zbrane ter jih pozval za priče. Vnani minister grof Goluchowski je prečital odpovedno listino, s katero se odpoveduje nadvojvodinja pravicam člana cesarske rodbine. Kardinal Gruscha je nudit nadvojvodini evangeljsko knjigo in nadvojvodija je položivša prva prsta desne roke na knjigo prečitala besedilo prisega ter po tem podala prisego.

Zvečer istega dne je bil na dvoru grofica Lonyay (matere nevestine nadvojvodinje Stefanije) v Hetzendorfu pri Dunaju diner, katerega se je udeležil cesar, ženin in nevesta, mnogo članov cesarske rodbine ter vsi na Dunaju bivajoči člani Windischgraetze rodbine. Cesari je pri tej priliki podelil vsem Windischgraetzu, naslov knežji in se bode tudi ženin nadvojvodinje poslej imenoval kneza. V sredo ob 10. uri dopoldne pa je bila v dvorni kapeli na Dunaju poroka nadvojvodinje. Navzoč je bil cesar, vsi na Dunaju bivajoči nadvojvodi in nadvojvodinje, princ Leopold Bavarski in Gisela, princa Jurij in Konrad Bavarska, Filip in Leop. Saško-Koburski, vojvoda Mecklenburg - Šverin, grof in grofica Lonyay, člani rodbine Windischgraetz, minister Goluchowski itd. Poroko je izvršil škof Mayer ob navzočnosti mnogobrojne duhovščine. Po poroki je cesar sprejel novoporočenca v avdijenci.

Visoka novoporočenca sta se po poroki odpeljala na Bled.

Sprememba v hrvatski opoziciji.

Kakor poročajo hrvatski listi, sta se dne 15. t. m. obe hrvatski opozicijski stranki in sicer "Obzorasi" (t. j. neodvisna narodna stranka) in pa stranka prava, t. j. stranka, katere glasilo je list "Hrvatska". Do tega koraka je dovedel opozicijske rodoljube poraz pri zadnjih volitvah v ogersko zbornico. Hrvatski rodoljubi so spoznali, da je nevarno zanje vsako cepljenje, zaradi tega so se združili v jednotno močno opozicijo, katere smoter je stremljenje po državni samostalnosti Hrvatov v krilu habsburške monarhije in pa priklapljenje Slovencev k zedinjeni Hrvatski.

O južno-afrški vojski.

Angleški generalissimus v Južni Afriki je zopet skrajno nezadovoljen s položajem na bojišču. Mož sicer noče priznati, da mu akcijo ovirajo mnogobrojne burske čete, katerim niti zistem stražnic ne imponira toliko, da bi mirovali in ne dražili miru in počitka željnih angleških vojakov. Kitchenerja marveč vznemirja le skrajno neugodno dejstvo vreme, ki je povzročilo, da je morala prenehati vsaka nadaljnja akcija.

"Daily Express" ve poročati, da se je mej voditelj burske armade izvršil pomenljiv preobrat. Vodja Schalk-Burguer je baje naznani londonski vlad, da so Buri voljni udati se pod pogoji, ki jih je označil lord Rosebery v svojem zadnjem chesterfieldskem govoru. Za konečni mir se ogrevajo sedaj tudi tak krog, ki so bili doslej največji nasprotniki vsakega pogajanja, ki bi ne temeljilo na popolni neodvisnosti. — No, na tej vesti bržkone ne bo mnogo resnice. — Izražena je v nji samo želja treznejne mislečih londonskih krovov.

Vkljub velikim neuspehom angleškega orožja je pa, če smemo verjeti poročilu Reutuerjevega urada, v Angliji se vedno veliko navdušenje za vojsko. Pri zadnjem naboru prostovoljcev za Južno Afriko se je prijavilo kar 1000 mož preveč. Taki elementi pač ne bodo delali časti angleški armadi.

Dr. Leyds je izjavil počevealcu "Standardovem", da je sklep burskih voditeljev vojno nadaljevati in da ostane ta sklep neomajan, dokler Buri ne dobe popolno neodvisnost. Položaj burskih čet je sedaj ugodnejši, nego je bil. "Daily Mail" pravi, da so se mirovni poskusi ponesrečili, ker Buri nočejo Angležem prav nič odnehati. Buri smatrajo smrt Scheepersevo za umor in Botha je baje čakal samo izida obravnave, da prične s krvavimi represalijami. Mirovna pogajanja so pretrgana. V angleški gorenji zbornici je Wenyo predlagal resolucijo, naj se vojna v Južni Afriki krepko nadaljuje.

Domače in razne novice.

Poziv dr. Tumi! — Slovensko in odločno pozivljemo deželnega poslanca dr. Tuma, naj trditev, da je "duhovščina Tolminskega

okraja ljudem grozila z večnim pogubljenjem, — ako ne volijo g. Klavžarja", ali dokaže ali pa javno prekliče. V slučaju, da tega ne stori, imeli ga bodo za nesramnega lažnika in podlega obrekovalca, ki ni vreden naslova: „deželni poslaneč“.

Več duhovnikov Tolminskega okraja.

Odlikovanje in imenovanje. — Nj. Velič. cesar je podelil deželnemu šolskemu nadzorniku Antonu v. Klobodiču pl. Sablašku v Trstu, povodom njegovega umirovljenja naslov dvornega svetnika, oprostivši ga od taks. Istočasno je imenovalo Nj. Velič. presv. cesar deželnim šolskim nadzornikom za Primorsko gospoda Frana Matejčića, c. kr. ravnatelja hrv. gimnazije v Pazinu.

Imenovanje. — Namestniščenim tajnikom za Primorje je imenovan Geza Murad, dosedaj c. kr. okr. komesar v Dalmaciji.

Za "Šolski Dom" došlo upravništvo "Gorice": č. g. Josip Golja, župnik 10 K; č. g. Jan. Sedej v Borjani na račun ustanovnine 20 K. Hvala!

Izvezbani juristi — v pravem grmu. — Ti "izvezbani juristi" okolo "Soče" morajo imeti strašno trde butice. Mi smo sko. obupali nad tem, da bi jih zamogli prepricati o nečem, kar je samo na sebi tako jasno kakor beli dan. No, hvala Bogu, posrečilo se nam je pa vendar! V torkovi svoji številki so vendarle ti trdoglav izvezbani juristi prišli — v pravi grm ter spoznali, da je rekurz proti deželnozborskemu sklepu glede overovljenja deželnozborskih volitev na državno sodišče pravi in pravcati juridični monstrum ter da je državno sodišče inkompotentno soditi o takih rečeh. Mi smo tem juristom že večkrat dokazali, da sloni vsa njih juristika na šibkih nogah ter da je večkrat potreblno, da jih mi, nejuristi, podučujemo o raznih pravnih zadevah. Svetujemo jim torej, naj se v prihodnje, predno se tako neumno zaletē in se tako blamirajo, pridejo k nam poučiti, saj na š ekspenzar bo jako zmeren.

Torkova "Soča" hoče to blamažo seveda olespati, čenča pa tako neumno in nestvarno, — vse to seveda z dobro premišljenim namenom, da bi svoje čitatelje slepila ter vsaj nekoliko ublažila grdo blamažo, v katero so zabredli izvezbani juristi. Med drugim piše tudi to-le: "Gorica se je zatekla do skrajno nemoralnega zaključka: dr. Treto ni kritila volilne pravice nobena upravna oblast, on je v volilnem imeniku, namestništvu mu je izdal celo volilno potrdilo —".

Stoječ na stališču, da proti deželnozborskim sklepom nirekurza na državno sodišče, ampak le proti odredbam upravnih oblasti, ako bi po mnemu kakega državljanu iste kršile njegove državlanske pravice, rekli smo, da je bila dr. Treto nujena prilika pritožiti se takrat na državno sodišče, ko mu je mestni magistr odrekel namišljeno volilno pravico v goriškem mestu in je tozadovno njegovo pritožbo tudi c. kr. namestništvo v Trstu odbilo. Torej glede Gorice bi bil dr. Treto lahko rekuriral. Glede Avberja smo pa le konstatirali, da je bil dr. Treto vnešen v volilni imenik, da je ta volilni imenik okrajno glavarstvo v Sežani potrdilo in da mu je namestništvo izdal tudi volilno potrdilo. Kostatirali smo torej, da mu niso v tem slučaju upravne oblasti kratile volilne pravice in da nima torej povoda proti njim pritoževati se na državno sodišče. To smo mi le konstatirali, nikakor pa nismo rekli, da so imele upravne oblasti v tem slednjem slučaju prav, ako niso dr. Treto kratile volilne pravice. Nasprotno! Mi smo bili takrat, in smo tudi danes vedno popolnoma prepričani, da je prišel dr. Treto nepostačno potom v volilni imenik avberske občine. Ko je izdal sežansko okrajno glavarstvo okrožnico do vseh županstev, s katero jih je podučilo, kako naj sestavijo volilne imenike, zaukazalo jim je določno in jasno, da se imajo v te volilne imenike vnesti samo tiste osebe, ki so pri zadnjih občinskih volitvah bile vnešene v I. in II. volilnem razredu v občinske volilne imenike. Ker je pa dr. Treto v občini Avber zadobil častno občanstvo do obreto potem, ko so bile v isti občini izvršene občinske volitve, je nemogoče, da bi bil on že takrat v volilnem imeniku te občine. Neumevno nam je torej, kako da je zmaglo sežansko okrajno glavarstvo potrditi volilni imenik za deželnozborske volitve, kakoršnega mu je predložilo avbersko županstvo in ki je bil v očitnem nasprotju s tozadovno okrožnico.

Bodisi pa temu kakorkoli, dejstvo je in ostane, da je prišel dr. Treto po nepravilnem potu v volilni imenik avberske občine; dejstvo je in ostane, da ni imel v smislu deželnega volilnega reda dr. Treto za časa zadnjih deželnozborskih volitev v naši deželi ni aktivne ni pasivne volilne pravice in da zaradi tega tudi ni mogel postavno voljen biti. Ako so pa upravne oblasti ta dejstva prezre, prezrl pa jih ai deželni zbor, ki je v tem pogledu na jvišja instanca.

Deželni zbor je izvolitev dr. Treota ovrgel, ker je bila nepostavna, kar je popolnoma pravilno in popolnoma prav. Ako se more komu očitati nemoralnost, se je ne more očitati nikomur drugemu negevam "naprednim" kolovodjem, ki ste hoteli dr. Treota — vtipotapiti v deželni zbor.

Tako je in nič drugače in da je tako, prepricani ste tudi vi sami. Ker vas pa ta resnica kolje v oči in vas jezi, ker niste dosegli svojega "lepega" imena, zato pa skušate z advokatskimi zvijačami slepiti svoje pristaše ter zavirkati blamažo, katero ste doživeli vi in pa vaši "izvezbani juristi".

Nov kazenski zagovornik in novo okrajno glavarstvo. — Dne 25. septembra m. l. sta natepla brata France in Tone Bitenik iz Bat 62-letnega Andreja Petrevčiča. Zaradi tega dejstva sta stala v pondeljek pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem. Obsojena sta bila na sedemtedenski zapor in na plačilo odškodnine v znesku 100 K. — Kakor poroča "Corriere Friulano", sta zagovarjala obtoženca Tuma in Gabršček. Potem takem smo dobili v Gorici novega zagovornika v kazenskih zadevah — Gabrščka!

Pa še nekaj smo izvedeli iz "Corrierovega" poročila, kar nam ni bilo do sedaj znano. "Corriere" pravi namreč, da je — kanalsko okrajno glavarstvo izdalо glede ponašanja obtožencev najboljša spričevala. — Taka poročila se dajo samo s tem opravičiti, da se nahajamo v predpustnem času.

Z Vitovelj nam pišejo: "Soča", katera bi morala zapreti svojo štacuno, ako bi ne obrekovala, se je s svojim blatinim jezikom zadržala tudi v Antonu Marinčiču, krčmarja na Vitovljah. Nekako med vrstami mu podtika, kakor da bi Vitovelje zadrževal od maše, ko se zbirajo pod nekim starim "štacionom" in jim "moli naprej" itd. Blatoustnežu v "Soči" bodi povedano to-le: Anton Marinčič ima v svoji hiši zares jedno sveto podobo, pri kateri molijo ljudje in tudi on sam; nikdo pa zaradi tega ne zamuja sv. maše in ne sploh svoje krščanske dolžnosti, kakor bi hotel dati razumeti. Tam v Trstu n. pr. imajo tudi mnogi krčmarji po svojih krčmah svete podobe. Ali še nikdar se ni tržaški "Piccolo" spodikal nad tem, ko je znano, da ta list ni poseben prijatelj svetih podob. In česar ne stori niti čufutski list "Piccolo", to uganja goriska "Soča". Ali je ta list zlezel že res tako nizko, da je postal nabiralnik takih gnusob, kakoršno mu je poslal — vitoveljski "naprednjak"? Pomilujemo!

Iz Komna nam pišejo: Dne 21. t. m. je naš občinski sluga s pošte prinesla velik zavoj. Pravijo, da je bil v njem nek "mrtvec", katerega so poslali od deželnega odbora pod naslovom "nepotreni občinski računi za leto — 1900". Naši občinski očetje tuhtajo baje zdaj, kako bi tega mrtvca pokopali brez zvonjenja. Ker je pa ena roka tega mrtvca doma iz Svetega, z drugimi besedami: ker obsegajo ti nepotreni računi tudi občino Svetu, zato se bode dalo pa težko pokopati tega mrtvca brez zvonjenja.

Iz Rihemberga. — Piše nam narodenik in somišljenik: Čitatelji bodo gotovo iznenadjeni, ko jim povem, kdo v naši občini hujška in agitira proti časopisu "Gorica" in "Primorski List". Naš cerkvenik I. P. v Britofu hodi po hišah in pridga: "Proč s "Primorskim Listom" in "Goricom"! To so farški listi! Farjine delajo drugačko je zo sovraščivo!" Tako govori rihemberški cerkvenik. Pri svojem delu pa je naletel tudi na dobro krščanski mislečo družino, kjer so mu pokazali vrata. Najprej ga je oštela gospodinja, potem še gospodar, ki ga je vprašal: "Kdo te je postavil za cerkevnik? Koga služiš? Ti nisi vreden, da si cerkevnik, da gospode oblačiš in da se po cerkvi potepaš. Poberi se mi iz hiše!" Nesramni agitator je osramočen razširil tako imenovan "korak" in pobegnil iz hiše.

Mi čestitamo vrli gospodinji in vremenu gospodarju, da sta odločeno pokazala temu človeku vrata. Tako naj storijo vsi!

Brezsrečen konjski trgovec. — Z Nabrežine nam pišejo: Dne 20. t. m. je pripeljal neki italijanski konjski

kupec en vagon konj s Hrvaškega, namenjen je bil v Videm na Laško. V vagonu je bilo prostora za šest konj; ali ta brezsrečne jih je spravil noter 22! V vagonu so vsi konji ležali drug na drugem, popadali so od lakote, žeje in stiske. Ko je kupec videl, da mu konji do Vidma utegnejo poginiti, ako jih ne vzame iz vagona, najel je delavce, da so mu jih s težavo ven izvlekli. En konj je poginil, jeden si je zlomil nogo in je tuknil, drugi pa so bili še komaj na polživi, sestradani in potolčeni. Od tu naprej jih je kupec gnal po cesti, a med potjo mu jih je gotovo še nekaj opešalo. Tak dobšček bo imel od svoje bresčnosti z živalijo ta Italijan.

Železniška črta med Gorico in Sv. Lucijo. — Po prvotnem načrtu bi se imel napraviti blizu solkanskega pokopališča železniški most čez Sočo in bi se vlekl železniška črta po desnem bregu Soče skoro do Plavi. Kakor čujemo, se je prvotni načrt v tem pogledu tako spremenil, da bode peljala železniška črta vedno le ob levem bregu Soče pod Sv. Goro.

Potrjen zakonski načrt. — Deželni zakonik objavlja, da je zadobil zakonski načrt, katerega je sklenil goriški deželni zbor v svoji seji z dne 19. dec. 1900 in ki se tiče razdelitve občinskih zemljišč v Prilesju občina Plave dne 29. dec. 1901 Najvišje potrjenje.

Udom družbe sv. Mohorja. — Prosimo vse častite ude naše dične družbe sv. Mohorja, naj prej ko mogoče plačajo udinino. Vsakdo naj se v svojem kraju prizadeva, da nam pridobi še novih udov. Lansko leto se je število Mohorjanov zmanjšalo, letos se mora zopet pomnožiti. Delajmo vse na to!

V Gorici se udinina sprejemlje v stolni cerkvi.

Il Gazzettino popolare je naslov novemu italijanskemu dnevniku v Gorici. Do zdaj so izšle štiri številke, iz katerih ne moremo še sklepati, po kaki poti da bo hodil. V prodajalnicah ga ženske ponujajo z besedami: "Naj ga vzamejo gospot tudi "Gazzettino popolare", samo za ena prova; ga bodo videli, da ni neč slabga noter".

Stavka v tvornici za svilo v Stračicah. — V torek 21. t. m. je v Stračicah v tvornici za svilo vstavilo delo okoli 170 delavcev in delavk. Vzrok je, ker je vodstvo hotelo delavcem plačev premeniti, nekaterim znatno znižati, drugim pa neznatno zvišati. V tvornici dela okoli 1000 delavcev in delavk.

Goriški magistr je posredoval brezvpsno. Kot posredovalci se vsljujejo znani socijalni demokracije. Brzjavnim potom so pozvali obrtnega nadzornika Coglievine, ki je prišel v četrtek tudi v resnici v Gorico; ali njegovo posredovanje ni imelo zaželenjega uspeha; stavka se nadaljuje.

Kakor čujemo, naznanja vodstvo predilnice v Stračicah, da odslovi po 14 dneh vse delavce iz tovarne ter da zavrsno ustavi delo.

Tudi za kratek čas. — "Soča" in "Primorec" sta prinesla iz cerkljanskih hribov lovsko spričevalo, katero da je neko klerikalno županstvo tako-le skrupsalo:

Podpisani potrjuje, da je najemnik lava gosp. Matevž L... v Š... vstrelil Jakopa B..., katerega poslje v trg.

Videlo županstvo 12. dec. 1901.

Da dopolnimo, kar ni dovolj smesnega na tem spričevalu, moramo omeniti, da je to spričevalo izpolnil in sicer

"Soča" je za vse to dobro vedela, ker dotična poročila so bila že poprej v "Slovencu" in "Slov. učitelju", a star grešnica je vkljub temu lagala, ker druga orožja sploh ne pozna!

Lepo glasilo ima "napredno" učiteljstvo!

Ravno duhovnik, dr. Gregorčič, se je trudil največ za zboljšanje učiteljskih plač, a sedaj si drzne učiteljsko glasilo, "Soča", trditi, da so duhovniki (klerikalci) nasproti zboljšanju učiteljskega gmotnega stanja! Takih lumperij so zmožni pač le goriški "naprednjaki"! —

Iz županije Sv. Križa na Vičevskem. — Iz kroga naših na zadnjakov, druga imena ne zasluzijo, so pisali v "Soči", da se bodo vršile v kratkem občinske volitve. Izrazili so željo, da bi bili izvoljeni za staršinske značajne možje, ki bodo kaj veljali, ne kakor doslej, ko je šlo le za to, da je strankarstvo obveljalo. Volilce se pozivlja da naj se ganejo ter si zberó v staršinstvo može, s katerimi bodo zadovoljni, ki bodo znali gospodariti ter se ne bodo dali komandirati od izvestne strani.

Resnica je, da bodo v kratkem tukajšnje občinske volitve; vse drugo, kar piše dopisnik v "Soči", je le laž in nesramno sumnjenje.

Pozivlja se dopisnik, da našteje izmed sedanjih staršin vse one, katere pristevede neznačajnežem, ki nič ne veljajo. Navede naj slučaje, ko je obveljalo pri staršinstvu le strankarstvo. Pove naj, kje in kako se je pokazalo sedanje staršinstvo, da ni znalo gospodariti in se je dalo komandirati od izvestne (katere?) strani.

To se zahteva od dopisnika, sicer naj velja za očitnega lažnika in obrekovalca ljudi, katerim ni vreden, da jermene od čevljev odveže. Pričakujemo točnega in obširnega govora, na katerega mu ne ostanemo dolžni odgovora s podatki in številkami.

Staršina.

Iz Vel. Žabelj 21. januvarja 1902

— Prosim g. urednik, sprejmite v svoj cenj. list par vrstic, v katerih hočem nesramnemu dopisniku "Soče" iz naše občine nekoliko sapo zapreti s tem, da v pravi luči pokažem in razkrijem častno delovanje "narodno naprednega" učitelja Vuge, brez katerega bi "Sočina" stranka v naši občini ne imela nobene zaslombe.

Precej v začetku svojega bivanja pri nas je spoznal, da sti tukaj dve stranki (katerih ena pa je bila tako majhna, da ako bi jej ne bil učitelj Vuga kot voditelj stopil na celo, bi bila popolnoma zamrla). Ali kot mlad in neizkušen učitelj, obrnil se je pismeno do svojega predstojnika g. okr. šol. nadzornika. Opisal mu je tuk. razmere ter vprašal, kako da se mu je

ravnati. Odgovor je vzbobil: "Vi pustite stranke pri miru, Vaše delovanje je v šoli". (Da je tako pisal okr. šol. nadzornik in da je Vuga tak odgovor vzbobil, to je sam pravil.) Ali je pa deloval po nasvetu g. šol. nadzornika? Ali je šolsko opravilo jednega učitelja, po hišah hoditi ter med ljudstvo sejeti prepir, sovraščino in razdor? Ali je šolsko opravilo pečati se s stiskarsko politiko? Poverilo se mu je orgljanje v cerkvi. Potem pa ko je vzbobil opomin od ē. g. vikarja, da naj petje, posebno pa orgljanje predružači, katero je bilo v resnici zadnji čas za cerkev neprimerno, se je orgljanju odpovedal ter govoril čez ē. g. vikarja rekoč: nunc je to zakrivil. Nadalje se je pojavno izrazil proti nekaterim udom našega gospodarskega sveta o cerkovniku in cerkevima kječarjem rekoč: te tri se mora iz njih službe odpraviti. Kakšen povod pa ima "On" za tako govorjenje? Kaj ve "On" tako slabega o njih? Ali res misli da so nekaj tacega kakor je vse može "Slogine" stranke naše županije skupno imenoval? Včeraj takorekoč je prišel še le v našo občino in že je toliko slabega o njih doznał, kakor ne poprej vsi občani v dvajsetih oziroma 35 letih. Zatoraj g. Vuga: na dan z dokazi! Rad bi znał kaj si je ta zviti lisjak tedaj misli, ko je pisal g. šol. nadzorniku ter ga takorekoč vprašal za sestvovo se mu je ravnati. Da se je ž njim šamil, je dovolj jasno. Pokazal je pa tudi, da se ga nič ne boji, kar se da sklepati iz njegovih besed, katere je enkrat izustil rekoč: jaz grem z vsakim v boj. Zatoraj je le dvoje mogoče: ali se vsi njega bojijo, ali pa on nobenega. Da, junaka se je izkazal ko je pet od njih tožil zaradi žaljenja časti, namreč: dve ženski, dva mladeniča in enega moža, starega 75 let. Izid obravnave je bil ta, da je dobila ena oseba 24, druge tri osebe pa po 48 ur zapora. Jednemu mladeniču je pa moral pot plati, ker ni znal zakaj ga je tožil. To je "Njegov" zmagonosni čin, to je njegova slava, katere si je v Vel. Žabljah pridobil. In ker je te štiri premagal, sedaj misli, da mora vsak z "Njim" v boju podleči. Misli se je pa, da bodo kar deževali tožbe od njegove strani, kajti naročil je baje šolski mladeži v šoli, da: kdor bodo slišali kaj kje od njega govoriti, naj mu pride precej povedati. Ha! kolika čast je to za g. Vugo. Slednjič bi rad vprašal slavne merodajne oblasti: ali spada tudi to, kar g. učitelj Vuga počenja, k šolskemu delovanju?

Kar je tukaj o g. Vugi označenega se s pričami lehko dokaže. Neki g. učitelj se je pri g. "Fisterju" prav pohvalno izrekel že pred prihodom g. učitelja Vuge o njem rekoč: ne bo ne ščinkovec in ne sraka, Vuga bo. No in prav je imel.

Iz Cerkna. — "Kaj pravita k temu gosp. dekan Murovec in župan Kosmač?" — tako vsklikne v svoji zeleni nev-

— ko so za časa deželnozborskih volitev s tako velikim trudem pripravljali tri sodne; ali reveži pozabili so na obroče in zdaj so se ti trije sodi seveda moralni razsuti, ker sod brez obroča ne stoji! Zdaj pa sirote tuhtajo, kako hi te razsute sodne zopet zložili. V ta namen poslali so celo na — Dunaj po železne obroče. (Hm, kaj bi jih ne skovali zasilo tudi v fužini v Komnu?) Mej temi in takimi pogovori se približamo Svetemu. Ondi vidim na neki njivi več delavcev, ki se kopali za riparijo in delali obzidje. Mož mi je rekel, da je to njegova last. V družbi teh delavcev mi je pokazal načelnika gospodarskega sveta in tajnika, katera se pa po obleki nista nič razločevala od drugih delavcev. Na to pridemo na domače dvorišče moža, kateremu pravijo po domače Jakončič. — Prašam ga, je-li kaj v sorodu s poslancem Jakončičem.

Odgovori mi: "V sorodu sicer nismo ž njim, ali moj sin ga jako dobro pozna, ker piše ta gospod v Gorici v tisti hiši, kamor zahaja moj sin sem ter tije po denar, katerega tam hrani. Ker

ščljivosti in "preveliki skrbi" za našo hranilnico "Soča" od 16 t. m. — Kaj hočeva druga reči na to, kakor da ste sleparji, nesramni lažniki in podli obrekovalci vi, ki mislite s takim nepoštenim orojem slepit ljudi in ob zaupanje praviti pošten zavod samo zato, ker ni v vaših rokah. Da ste v resnici grdi lažniki, se prepričate lahko iz letnih računov vseh 8 let hranilnega poslovanja, kakor tudi iz pritoženega računa o zvršeni reviziji, ki je solidnost naše hranilnice le še bolj utrdila. Skrbeti hočeva tudi v prihodnje in zastaviti vse svoje moči v to, da si bo naša hranilnica ohranila svoj dosedanji ugled in si ga še bolj pridobi. Ne moreva pa nič zato, če vas "naprednjake" ta resničen napredek tako peče in v oči bode. —

Opozka uredništva. Če bi hoteli še dalje zakladati Tumovo "Gorljudsko posojilnico", bi morebiti "Soča" vašo Cerklj. hranilnico celo pohvalila, kakor je to že storila pri raznih prihodkih.

Iz Kožbane. — Slučajno sem dobil v roko 1. št. "Primorca" z dne 3 t. m., kjer je dopis "Od beneške meje". — Kaj sem si mislil: aha! dopisnik "od beneške meje" je že okreval!

V minulem letu mu je res slaba predla, klofuta vrh klofute je brenčala preko dolgega mu jezika, ne bilo bi se torej čuditi, ako bi bil moral revček nasledke več mesecov v posteljici zdraviti. Ali zdaj, lej ga šmenta, je že zopet z glavo po konci, bolečine so pozabljenje, jeziček zopet zaceljen in z nova nabrunen. V 1. št. gori omenjenega duplikata a pristne "Soče" piše: "Preteklo je že nekaj časa, odkar ni bilo dopisa od tukaj (ker si bil revček kajpak "bolan"). Čakal sem, da se oglasi kateri starih dopisnikov (jih mora pač biti — legijon) — a zastonj. (Resnično! ker ni starejšega ne mlajšega razun tebe!) Zato pa vzamem jaz peró v svojo žuljavo rokó ter napišem neko resnično novico". — Oho — gospodin "rekonvalescent"! Kje pa ste dobil žulje na svojo roko? Morda pri — "pikoni" - kvarčnku? Ha, ha! Volk bi rad oblekel zdaj ovčjo kožo; "gospod" bi se hotel preleviti v — kmeta? Kaj ne, Vas je malce sram, ko ste občutil lani precej bridkih na resnični naslov, zato je padla zdaj korajža v blače. Kdo Vas je tako ukroti? Mogoče g. Gradenski? — Protijenemu ste se lani prav korajžno obnašal, dokler Vam ni on pokazal palico v podobi paragrafov. Ko pa ste zagledal to palico, je bil hitro "rukmarš", vedno bolj nazaj v — Volčji raj. Da, da, tako je! Nato ste napravil drugi poskus, — pa na g. župnika v Kožbani! (Znamenje, kako "ljubezen" do gg. nunciev nosite v svojem "naprednem" srcu!). Toda — hutu ste dobil še le pravi "colpo mortale". Tukajšnji g. župnik je videl, kako so g. vikar Gradenski in njegovi vikarjani

sem mu pomagal zvrniti voz, peljal meje v klet ter mi ponudil tam pit. Mož ima v resnici lepo klet. Tukaj je lepa vrsta velikih sodov, polnih rumene kapljice. Okovani so z železnimi obroči tako močno, da se ni batiti, da bi se razsuli. Sem v to klet naj bi se naprednjaki prišli učiti, kako se sodi delajo na podlagi "sloga" pod gesлом: moli, gnoji in delaj!

Mož mi je še pokazal svoj hlev, širok in visok, v katerem je lepo število dobro rejene živine. Tu se gre skozi ena vrata notri, skozi druga ven, — sploh kaže vse na tem posestvu, da lastnik ne potrebuje pomoči od mladih deželnih poslancev. Predno se posloviva, mi mož potoži, da je izgubil pred kratkim kako pridno nevesto, katero danes posestvo hudo pogreša. Na to se lepo zahvalim mož za dobro kaplico ter se posloviva. Predno pa zapustim Svetu, ogledam si še cerkev. Ta starinska cerkev je pa res nekaj posebnega in zaslubi, da si jo vsakdo ogleda, ki pride v Svetu.

(Dalje pride).

večkrat zahtevali od Vas, da se jim počaže s polnim svojim podpisom, a skrival ste se ko lat in "kontrabandir" in še nadalje poštene ljudi napadal iz — zasede. Ali ni bilo tako? — Gotovo, zakaj pa ste potem preklical svoje lažnive besede? Najbrže iz strahu, da bi se Vam utegnili zabliskati pred očmi paragrafi. No, tuk. g. župnik pa si je izbral drugo pot za svojo obrambo. — Ponudil Vam je 100 K, aka dokaže, kar ste o njem v "Soči" pisaril. Ako pa ne dokaže, Vas imenuje nesramnega lažnika in podlega obrekovalcu! Hm, — strela! To je bila zapeljiva ponudba, kaj? 100 K, to ni malenkost za ljudi v aše vrste; za toliko svoto se da kupiti mnogo kvartinčkov, pa še kak star dolg poplačati, kakoršnih Vam najbrže ne manjka. — Ali — ali! Teh 100 K Vas še vedno čaka in Vi nočete priti ponje, rajši obdržite svoj napredni znak lažnjive in obrekovalca.

Lep človek ste res! Dokler ni terjal naš g. župnik od Vas svoj posojeni Vam denar, ste mu bil "najboljši priatelj" in on Vaš "največji dobrotnik". Ko pa je prišel trenutek, da storite svojo dolžnost kakor se spodobi za poštonega človeka, — o tedaj pa ste hipoma postal na eno oko slep, na eno uho gluhi, na eno nogo "čotast" itd., da niste mogeli v Kožbano spolniti svojo dolžnost! Se le po "križih in težavah" je prišel gospod župnik pri Vas do svojega. — No, na to pa smo čitali v "Soči" in njenem duplikatu "Primorce" Vašo "zahvalo", ki pa je bila take vrste, kakoršno zamore skrupsati le kak potepuh, ki se klati po svetu "s trebuhom za kruhom" kakor Vi! Sram Vas budi! Namen mojim današnjim vrsticam pa je, to mi verujte, le ta, da pokažem čitateljem, kaka "zlata duša" da ste, ko se vkljub taki svoji kvalifikaciji z nova upate na dan — četudi zdaj v znamenju — pikona. To poslednje hočete še posebno kazati s tem, da tvezite, da niste "strokovnjak v pisjanju". Ali se ne bojite, da bi se Vam "žabe" snejale tam v Idriji, ali pa kak "laški osel" tam "ob beneški meji"?

No, s tem bi lahko zaključil, toda še eno o tihotapstu in "kontrabandirih" treba da zaplešem z Vami.

(Konec pride.)

Politični pregled.

Zasedanje državnega zbora.

Predsedstvo poslanske zbornice sicer še ni razposlalo vabil za prihodnjo sejo poslanske zbornice, vendar se v parlamentarnih krogih trdi z vso gotovostjo, da bo prihodnja seja v torek 4. februarja. Vse je odvisno neki od tega, kedaj budgetni odsek završi razpravo o proračunu za načelo ministerstvo, ki bo izmej vseh najbolj živahnega. Odsek je 23. t. m. pričel razpravo o proračunu za pravosodno ministerstvo, ki bo v najboljšem slučaju završena šele koncem tedna, naslednji teden pa pride na vrsto naučni proračun. Do konca meseca završi torej budgetni odsek vse važnejše delo; preostalo mu bo samo načrt za asanacijo Prage, dispozicijski zaklad in pa finančni zakon, kar bo pa lahko reševal mej zasedanjem zbornice.

Razprave v proračunskega odseka se vrše gladko in stvarno, le pretekli teden prišlo je do neke male bitke. Znano je namreč, da je naš parlament že pred več meseci vsprejel zakonski načrt, na podlagi katerega bi se morale odpraviti državne mitnice. Ta načrt zakona pa do zdaj ni še zadobil Najvišjega potrjenja. Ker je za leto 1902 postavljen v proračun ves letni dohodek, katerega donašajo mitnice, predlagal je poročevalec, naj bi se postavila v proračun le polletna svota teh dohodkov, v nadi namreč, da zadobi zgornji omenjeni zakonski načrt v teknu prvega polletja Najvišjo sankcijo. Finančni minister, zapazivši, da je bila večina udov proračunskega odseka za ta predlog postavil se je odločno po robu proti njemu in je žugal celo z ostavko. Ker se je vsled tega glasovanje za nekaj ur odložilo, prišlo je do tega, da je večina odsekova postala druga mnenja ter da je glasovala proti poročevalem predlogu. Vsled tega se je poročevalec odpovedal poročevanju ter dal zabeležiti v zapisnik minoritetni votum.

je l. 1901 dohodkov 663 K 80 h, stroškov pa 161 K 50 h. Reservni zasad znaša 970 K. Izvoljen je zopet stari odbor s predsednikom Vinkom Vodopivecem Filipovim.

Preteča nevarnost za južno železnicu. — Nedavno so zapazili delaveci v Laškem trgu, da se je odločila od gore, na kateri stoji cerkev sv. Mihaela, nad 160 m. dolga zemeljska plasti, ki se polagoma pomika navzdol proti železniški progi. Z veliko naglico so napravili spodaj močno ograjo ter sedaj brez skrbi pričakujejo, kadaj se zemlja sesuje.

Jame za saditev sadnega dreva. — Če dreve sadiš jeseni, izkopljši jame nekaj tednov poprej, če pa sadiš spomladi, naredi jame že prejšnjo jesen. — Jame naj imajo v dobrini debeli zemlji po 1 m premere in po 60 cm. globokosti, v slabši zemlji pa po 2 do $2\frac{1}{3}$ m premere in po 1 m globokosti.

Zviti porotniki. — Pri nekem potrošnem sodišču v Bukovini je bil obojen zelo silovit človek. Enajst porotnikov je glasovalo za „da“, eden pa za „ne“. Predsednik dr. Gr. se je čudil takemu glasovanju, ko je bila krivda vendar tako jasno dokazana. Vprašani porotnik mu pojasnil: „Saj smo glasovali vsi za odsodbo, toda ker smo vsi porotniki kmetje ter smo se bali, da nam hudobnež še koče zapali, zmenili smo se, da vpišemo ednega med nami, kakor da bi bil proti odsodbi. Na ta način ne bo vedel maloprindnež, kateri ga je proglašil nekrivim ter nam bo vsem prizanesel.“

Nova ruska železnica. — Rusija začne graditi železniško progo iz Kjachte do Pekinga, glavnega mesta Kitajske. Inženier mandžurske železnice je z mnogimi uradniki že odpotoval, da prične z delom.

Jakob Miklus,
trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trtega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanic“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdrega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljičje z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in tako nizke cene.

Gostilna,
Vinarskega in sadarskega društva za Brda'
v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz društvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.

Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil
E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Trnavku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin več.

Odlkovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Ozka ulica št. 1. — **Gorica** — Via Stretta št. 1.

Priporoča svojo zalogo kleparskih izdelkov vseh vrst, ter izvršuje v najkrajšem času vsakovrstna kleparska dela po najnovejšem sistemu natanko po naročilu.

Postavlja strelovode po zvonikih, šol. poslopijih itd.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezou

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. štev. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: suknja, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovico, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vrapavskih,
turlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih v-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpoližil po železnicu na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uзорce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
priporočuje

ANDRÉ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega **273 stranij.**

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Trnavku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranji.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. štev. 19,
„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Iriporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezou, sprejema **hranične vloge**, katere obrestuje po $4\frac{1}{2}$ polmesecno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po 6% in na vkljužbo po $5\frac{1}{2}$.

Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravilnimi deleži po 2 K.

Olvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalačanje in vračanje so na razpolago poloznice c. kr. pošte hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Za jesensko in zimsko sezono

Razno modno in drugo jesensko kakor tudi zimsko blago, za dame in gospode, toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi, nova tvrdka:

J. Zornik prva in jedina slovenska trgovina te stroke v Gorici, Gosposka ulica št. 7, tik „Krojaške zadruge“, v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Najceneja, najbolja in najlepša izber vsakovrstnih okrasov za obleke, zimskih svilnenih in volnenih rut, šerip, predpasnikov, nogavic, rokavice, otroških oblek, dežnikov, blusen, perila za gospode, krasnih kravat, Jaeger podoblek, svile za lišč in bluse, žameta, pliš, čepice za otroke, domačih čevljev za dame, gospode in otroke, cerkvenih čipk, modercev i. t. d. — Najceneje skladische vseh potrebsčin za gosp. sivilje in gospode krojače. Naročila iz dežele izvršujejo se točno proti poštunu povzetju.

Brez vsake konkurence!

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. štev. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejon, Portorico i. dr. Olje: Lucea, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zvezenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlinu v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpoližil v zaboljkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji, izdelujeta

vsakovrstne obleke za možke po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za občina naročila.

Čebelno-voščene sveče kilg. po 4·90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Mód pitance in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar v Gorici, ulica sv. Antona

Vsaka gospodinja
in mati

se mora blagrovati, katera
rabi z ozirom na zdravje,
varčnost in dobri okus
Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v
znanih izvirnih zavitkih).

Izhaja vsak **torek** in **soboto** v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po posti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celotno 8 K., polletno 4 K. in četrtnelno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarna«, ulica Vetturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglas je računijo po petvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

www.gorica.si

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nemške težnje in naš primorski vladni zistem.

Zadnje dni se je na južnem delu naše monarhije — namreč v našem Primorju — dogodilo nekaj, česar ne more hladnokrvno prezirati noben še avstrijski misleči državljan.

V Trstu, v našem trgovskem emporiju se je minuli teden mudil pruski princ Adalbert, drugorojeni sin nemškega cesarja Viljema II.

Potovanja članov vladajočih hiš po svetu niso sicer nič izvanrednega, odkar imamo dobro urejenih železnic in drugih prometnih sredstev v izobilju in dobro je tudi za mlade prince, da si pridobe svetovnega znanja, ko morda prevzamejo náš težko breme vladarskih skrbij. Ali v te vrste potovanjih je mnogo razlike. Zlasti kar se tiče potovanja članov pruske vladarske hiše, hočejo vedeti nekateri viri, da je vsikdar združena z istimi neka politična misel, iztuhtana v Berolini ali na katerem letovišču nemškega cesarja...

Ko je pred nekaterimi leti potoval princ Henrik, brat nemškega cesarja po skrajnjem azijskem Vztoku in se je mudil tudi po obrežjih avstralskih otokov, je pisalo časopisje, da je to potovanje nedvomno v zvezi s kakim načrtom Nemčije glede njene kolonialne politike, — časopisje v nemškem „rajhu“ pa je kar veselja vriskalo o velikanskih pridobitvah, ki morajo slediti za petami princa Henrika v tamošnjih pokrajinah. Z istim navdušenjem je to časopisje pisalo o potovanju nemškega cesarja samega v Palestino. To navdušenje je priklopljeno do takega viška, da se je neki vesenemški list izrazil, da kamor v inozemstvu stopi posvečena noga kakega člana nemške cesarske rodbine, bode prej ali slej stal mejnik nemške posesti....

V koliko so se ta prorokovanja dosedaj vresničila, ne bodoemo preiskovali, resnica je pač, da si je Nemčija pridobila na Kitajskem loko Kiaučau in nekaterih koncessij gospodarskega pomena, da jej je Anglija omogočila posest avstralskega otoka Samoa, ter da je od turškega sultana konečno zadobila koncesijo za zgradbo bagdadske železnice, ki bude držala do perzijskega zaliva Ko-

vajt. Vsa ta pridobitja so pa le neznačna proti onim, katera posedujejo v drugih delih sveta ostale vecje države: Rusija, Francija in Angležka in je Nemčija v tem pogledu še le na četrtem klinu.

S kako politično mislijo pa bodo morda izvestni nemški listi hoteli spravljati v dotiku potovanje nemškega princa Adalberta na jug naše monarhije, v naše Primorje, pa seveda tudi ni težko uganiti. Saj ni več od včeraj vest, da bi se Nemčija rada poslužila našega Trsta in ga spremeniла v luko prihodnje Nemčije.

Kdor opazuje javno življenje v Trstu, pride tudi kmalu do prepričanja, da je Vsenemcem s to politiko popolnoma resno. Kajti Nemci se naseljujejo v Trstu v čedalje večjem številu, mnogo jih je tudi iz Nemčije same, ki so se vtororili v naši jadranski metropoli. Njih poglavitični namen je, dobiti v roke tržaško trgovino: pa tudi v javnih uradih so že zasedli mnogo odličnih mest. V družbenem življenju boljših krogov že skoro prevladuje nemški element in ako vstopi v kak večji tržaški restavrant, doni ti nasproti že skoro sama nemščina. Ne bode trajalo dolgo pa bodo Nemci hoteli imeti odločilno besedo tudi v občinski upravi, dočim jo v šoli faktično že imajo, v veliko škodo Slovencem, kateri so po številu v Trstu nasproti Nemcem v pretežni večini.

Na ta način se hočejo Nemci polagoma popolnoma polasti Trsta ter se smatrati gospodarjem Adrike, pri tem pa pominjalno gledati dol na Slovence in Italijane, katerim na prebrisani način izpodkopavajo tla in obstanek. Jedno svojih poglavitnih nalog pri polasti Trsta pa upajo Nemci izvršiti po dokončani železniški zvezi skozi Bohinj. Ta železnica, ki bude vezala tržaško loko direktno z deželauti južne Nemčije, naj bi izdatno pripomogla do osvojitve Trsta po nemški trgovini.

Te nemške nakane glede Trsta so že precej odprle oči tržaškim mogočnim Italijanom in to so poslednji izrazili nekako s tem, da so izostali od slavnostne predstave v gledališču, prirejene v čast pruskemu gostu.

To, kar so ti gospodje o tej priliki „pokvarili“, pa je hotel popraviti sam tr-

žaški namestnik grof Goëss na banketu, prirejenem v čast princa Adalbertu. Na tem banketu je tržaški c. kr. namestnik izustil napitnico nemškemu gostu, katera, ako je ni smatrati samo kot akt ugličnosti, dà mnogo misliti na avstrijskem jugu, zlasti nam primorskim Slovnom. S to napitnico je tržaški namestnik grof Goëss pozdravil razcvit nemške kolonije v Trstu in želel istej obiltega uspeha v svojem delovanju. Nemški princ, ko se bode zopet povrnil v Trst, naj bi — tako je želel grof Goëss — našel to kolonijo na popolni višini razvitka. Tudi nemški m o r n a r i c i je nazdravil namestnik in izrazil naposled željo, naj bi južna Nemčija stopila v najtesnejše zveze z jadranskim morjem in tu zaplodila vsestranski napredek.

S to napitnico je c. kr. namestnik nekako izrazil politiko a v s t r i j s k e g a z i s t e m a v Primorju, česar nositelj je on in po tej napitnici postaja jasno, zakaj nemški živelj ob Adriji zadobiva vsestranske opore baš po tem zistem, kateri pa koraka skoro popolnoma preko interesov tukaj avtohtonatega naroda slovenskega.

V drugem pogledu pa je tržaški namestnik nekako slikal — nemškega budiča na našo primorsko steno, na kateri sloni obstanek države na tej južni periferiji. Nam se namreč dozdeva, da ni potreba še posebno želeti procvita nemškim kolonijam v našem Primorju, kajti iste se razvijajo že itak dovolj, proti željam pravih Avstrijev in to tako, da bi utegnile v svojem razcvitu zadušiti obstanek vsake druge narodnosti v teh pokrajinah.

Bodisi temu kakor hoče, danes vemo, pri čem da smo in ako naj pomeni v očeh pretiranih oboževalcev vse-nemške politike obisk Trsta po členu pruske vladarske rodbine jeden del vresničenja nemških teženj — odgovornost za vse to gotovo ne zadene nas Slovencem, preko katerih se hočejo izvrševati nam nepriznani načrti.

Dopisi.

Z dežele. — Kdor ni slep, je lahko že davno sprevidel in spoznal, da je vse,

kar piše „Soča“ o svojih nasprotnikih, laž in obrekovanje. V teh „lepih čednostih“ obstoji njena „moč“ in „slava“!

Evo zopet nov dokaz!

Slomškova zveza t. j. društvo onih slovenskih učiteljev, ki hočejo delovati skupno in sporazumno s prečast duhovščino, zborovalo je o Božiču v Ljubljani. „Gorica“ je tedaj prinesla kratko poročilo o tem zborovanju; obširnejše je poročal „Slovenec“ in „Slovenski Učitelj“.

Goriško podružnico je zastopal pri tem shodu g. C., zato ga „Soča“ napada že v več številkah. In potem pišejo še o terorizmu drugih! Še celo nad blagoslovom, ki ga je podelil prevzvišeni škofov ljubljanski društvu in udeležnikom, se spotika to brezversko glasilo! Kar sem hotel pa pravzaprav povedati, je to, da laže „Soča“ o shodu, češ, da se ni nikdo oglašil ga zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva, „ker“, tako piše „Soča“, „klerikalna stranka noče gmotno dobro stopečega učitelja, marveč le takega, ki tiči v bedi, da ga tim lože skuša pestiniti z vsakim sredstvom v stiski“. Kolikor besed toliko laži! Odgovor na to laž daje 2. št. „Slovenskega Učitelja“: „Že na zbabnem večeru je rekel predsednik Jaklič ob pozdravu navzočih dež. poslanec: „Pozdravljam v prvi vrsti Vas, gosp. poslanici. Vaša navzočnost svedoči, da ceneite delovanje krščansko-mislečega učiteljstva, da hočete podpirati s svojega visokega mesta naše delovanje, da hočete uvaževati tudi naše gmotne težnje, ker veste, da le učiteljstvo, katero je prosto najhujših gmotnih skribi, se more z vso vnemo, z vso ljubezni žrtvovati svojemu svetemu zvanju“. Pri občnem zboru se je g. drž. in dež. poslanec dr. Žitnik dalje časa bavil z vprašanjem z boljšanjem g mot nega stanja učiteljstva in je mej drugim rekel: „Jaz sem bil vedno tega mnenja, da je treba učiteljem povišati plače in sem to javno, tudi vpričo kmetskih svojih volilcev povdral“. Po mnenju tega gospoda drž. poslanca pa je dolžna prispevati za ljudske šole tudi država, kar je tudi naša misel in kar je posebno važno za Goriško, ker brez drž. pomoči ne bo mogoče željam učiteljstva ustrezeti.

si drugi bogatašev dolžnik izposodi denar v posojilnici, ki je ob jednem tudi hrnilnica in v katero bogataš svoj denar zalaga, zgodi se lahko, da dobi bogataš zopet tisti denar nazaj, katerega mu je prinesel prvi dolžnik. — „Oh povejte mi ljubi prijatelj, za katero takih posojilnic, da si izposodim malo denara. Čemu bom v takem strahu pri tem bogatašu?“ — „Veste ljubi oče“ odgovorim možu, v Gorici je več takih posojilnic in hrnilnic. Naši ljudje so si dozdaj izposojevali denar navadno na „Montu“, ali zdaj imamo svoj domači denarni zavod in ta je „Centralna Posojilnica“; ako imate torej dovolj vrednosti, dobite tam na posodo denar pod jako ugodnimi pogoji. Starček se mi zahvali za dober sovet, na kar se posloviva z Bogom!

Ker se je začelo že mračiti, potegnem jo še do Lipi, kjer dobim prenocišče pri Fantincu Bataném, kakor mu pravijo po domače. Ta mož ne pozna nobene stranke, njemu ni niti znano, katera da sta kraška poslanca. In takih je v Lipi več. 16. t. m. v jutro pa jo mahnem proti Škrbini. V tui vasi se je

LISTEK.

Iz potne torbe.

Minuli teden sem obhodil več občin po Krasu in to zaradi semena sviloprejk. Pri tej priliki pa sem, kakor se samo ob sebi razume, na Krasu marsikaj videl in slišal, kar se mi zdi potrebno, da zaupam čitateljem „Gorice“. 15. t. m. zjutraj, ko se je dobro zjasnilo, se odpravim iz Vrtojbe ter grem skozi Miren in Opatjeselo. V Opatjemselu zagledam lepo novo stavbo — farovž! Takoj si mislim: ali je tukaj mar „napredna trdnjava“ padla in se je iz njenega materijala mogoče sezidal — farovž?

Od tod se podam po dolgih cestnih ovinkih naravnost proti Kostanjevici, kjer, kakor pravijo, cvete „naprednost“ v tem, da imajo tako slabe poti. Pred vasjo srečam mladega moža s torbo. Vprašam ga, kam je namenjen. „V daljni svet lonec vezat!“ mi odgovori. Potem ga še vprašam: kako da ni videti na polju nobenega kmeta, ko je vendar tako lep dan. „Pri nas živijo ljudje večinoma od šefata“, se odreže, (namreč od kupčije z

kmetov, sklical jih je g. podžupan Trampus k sebi, da jih malce poduci o „naprednosti“. — No, na to jo uberem proti hiši podžupana in ko se približam dvorišču, ga že slišim kričati: „Dragi kmetje! Vi vsi veste, da nam je trto požrla — uš. Zato je treba divjih kolči. Okleniti se moramo torej naprednosti, v trdnem zaupanju, da le v naprednih poslancih dobimo pomoči“. Ker sem slišal tisti Trampus' glas tudi v Sežani na dan volitve, mislil sem si, saj je vedno ena in ista lajna in da ne bo nič novega, — in da bi ne motil vernih poslušalcev, sem se odtegnil. Na koncu vasi pa najdem staro ženico, sedečo na hišnem pragu, ter jo vprašam: „Kje pa rastejo pri vas kostanji?“ Ona pa mi odgovori: „Ne, ne, pri nas ne rastejo kostanji, mi kostanj lekuhamo in pečemo, od tod je dobila naša vas ime Kostanjevica. Rastejo pa kostanji v Temnici, zato je od tamne sence kostanjeve dobila ona vas ime „Temnica“. Krejem jo torej proti Temnici. Tu naletim najprej na starega moža s kratkimi hlačami in volnatim jopičem, ki je na njivi trošil

"Soča" je za vse to dobro vedela, ker dotedna poročila so bila že poprej v "Slovencu" in "Slov. učitelju", a star grešnica je vkljub temu lagata, ker druga orožja sploh ne pozna!

Lepo glasilo ima "napredno" učiteljstvo!

Ravno duhovnik, dr. Gregorčič, se je trudil največ za zboljšanje učiteljskih plač, a sedaj si drzne učiteljsko glasilo, "Soča", trditi, da so duhovniki (klerikalci) nasproti zboljšanju učiteljskega gmotnega stanja! Takih lumperij so zmožni pač le goriški "naprednjaki"! —

Iz županije Sv. Križa na Vičavskem. — Iz kroga naših nazadnjakov, druga imena ne zaslujijo, so pisali v "Soči", da se bodo vršile v kratkem občinske volitve. Izrazili so željo, da bi bili izvoljeni za staršinane značajni može, ki bodo kaj veljali, ne kakor doslej, ko je šlo le za to, da je strankarstvo obveljalo. Volilce se pozivlja da naj se ganejo ter si zberó v staršinstvo može, s katerimi bodo zadovoljni, ki bodo znali gospodariti ter se ne bodo dali komandirati od izvestne (katero?) strani.

Resnica je, da bodo v kratkem takojšnje občinske volitve; vse drugo, kar piše dopisnik v "Soči", je le laž in nesramno sumničenje.

Pozivlja se dopisnik, da našteje izmed sedanjih staršin vse one, katere prišteva neznačajnežem, ki nič ne veljajo. Navede naj slučaje, ko je obveljalo pri staršinstvu le strankarstvo. Pove naj, kje in kako se je pokazalo sedanje staršinstvo, da ni znalo gospodariti in se je dalo komandirati od izvestne (katero?) strani.

To se zahteva od dopisnika, sicer naj velja za očitnega lažnika in obrekovatca ljudi, katerim ni veden, da jermene od čevljev odveže. Pričakujemo točnega in obširnega govora, na katerega mu ne ostanemo dolžni odgovora s podatki in številkami.

Staršina.

Iz Vel. Žabelj 21. januvarja 1902
— Prosim g. urednik, sprejmite v svoj cenj. list par vrstic, v katerih hočem nesramnemu dopisunu "Soča" iz naše občine nekoliko sapo zapreti s tem, da v pravi luči pokazem in razkrijem častno delovanje "narodno-naprednega" učitelja Vuge, brez katerega bi "Sočina" stranka v naši občini ne imela nobene zaslombe. Precej v začetku svojega bivanja pri nas je spoznal, da sti tukaj dve stranki (katerih ena pa je bila tako majhna, da ako bi jej ne bil učitelj Vuga kot voditelj stopil na čelo, bi bila popolnoma zamrla). Ali kot mlad in neizkušen učitelj, obrnil se je pismeno do svojega predstojnika g. okr. šol. nadzornika. Opisal mu je tuk. razmere ter vprašal, kako da se mu je

Imeli so kleti napolnjene s sodi rujnega vinca. Zdaj pa jim gre še precej trda, kajti trtina uš jim je kleti in sode izpraznila. Sčasoma ako Bog da, se že zopet napolnijo, le pridno delati je treba. — Tukaj si ogledam "napredni dom". Ker pa sloni na eni sami roki, se ga ni treba dosti bat!

Iz Škrbine jo mahnem proti Svetemu. Da si pot okrajšam, jo udarim skozi neki gozd mimo starega vodnjaka, v katerem pa se zdaj zabavajo žabe. Malce naprej v strugi vidim 75 let starega moža s predpasnikom ki je neusmiljeno razkopaval zemljo in jo na voz nakladal. Ker sem temu možu na obrazu bral, da je najbrže pristaš "Sloga", se mu približam in ga vprašam, kam vozi to zemljo? Rekel je, da jo prevaža na mesto, kjer se bo sadila "riparija". Ko je bil voz naložen, stopi k volim 12-letni deček, midva pa stopava počasi za vozom in se začneva pogovarjati o tem in onem. Mej drugem ga vprašam, zakaj da so naprednjaki po Krasu tako poparjeni, tako da se vsacega že po obrazu pozna. "I kaj bi ne bili?" mi odgovori mož.

ravnati. Odgovor je vdobil: "Vi pustite stranke pri miru, Vaše delovanje je v šoli". (Da je tako pisal okr. šol. nadzornik in da je Vuga tak odgovor vdobil, to je sam pravil.) Ali je pa deloval po nasvetu g. šol. nadzornika? Ali je šolsko opravilo jednega učitelja, po hišah hoditi ter med ljudstvo sejeti prepri, sovrašto in razdor? Ali je šolsko opravilo pečati se s strankarsko politiko? Poverilo se mu je orgljanje v cerkvi. Potem pa ko je vdobil opomin od č. g. vikarja, da naj petje, posebno pa orgljanje predrugači, katero je bilo v resnici zadnji čas za cerkev neprimerno, se je orgljanju odpovedal ter govoril čez č. g. vikarja rekoč: nunc je to zakrivil. Nadalje se je pojavno izrazil proti nekaterim udom našega gospodarskega sveta o cerkovniku in cerkvenima kjučarjem rekoč: te tri se mora iz njih službe odpraviti. Kakšen povod pa ima "On" za tako govorjenje? Kaj ve "On" tako slabega o njih? Ali res misli da so nekaj tacega kakor je vse može "Slogine" stranke naše županije skupno imenoval? Včeraj takorekoč je prišel še le v našo občino in že je toliko slabega o njih doznał, kakor ne poprej vsi občani v dvajsetih oziroma 35 letih. Zatoraj g. Vuga: na dan z dokazi! Rad bi znal kaj si je ta zviti lisjak tedaj mislil, ko je pisal g. šol. nadzorniku ter ga takorekoč vprašal za sestveto kako se mu je ravnati. Da se je že njim šalil, je dovolj jasno. Pokazal je pa tudi, da se ga nič ne boji, kar se da sklepati iz njegovih besed, katere je enkrat izustil rekoč: jaz grem v vsakim v boj. Zatoraj je le dvoje mogoče: ali se vsi njega bojijo, ali pa on nobenega. Da, junaka se je izkazal ko je pet od njih tožil zaradi žaljenja časti, namreč: dve ženski, dva mladeniča in enega moža, starega 75 let. Izid obravnave je bil ta, da je dobila ena oseba 24, druge tri osebe pa po 48 ur zapora. Jednemu mladeniču je pa moral pot plačati, ker ni znal zakaj ga je tožil. To je "Njegov" zmagonosni čin, to je njegova slava, katero si je v Vel. Žabljah pridobil. In ker je te štiri premagal, sedaj misli, da mora vsak z "Njim" v boju podleči. Mislišo se je pa, da bodo kar dejevale tožbe od njegove strani, kajti naročil je baje šolski mladeži v šoli, da: kdor bode slišal kaj kje od njega govoriti, naj mu pride precej povedati. Ha! kolika čast je to za g. Vugo. Slednjič bi rad vprašal slavne merodajne oblasti: ali spada tudi to, kar g. učitelj Vuga počenja, k šolskemu delovanju?

Kar je tukaj o g. Vugi označenega se s pričami lehko dokaže. Neki g. učitelj se je pri g. "Fisterju" prav pohvalno izrekel že pred prihodom g. učitelja Vuge o njem rekoč: ne bo ne ščinkovec nesraka, Vuga bo. No in prav je imel.

Iz Cerkna. — "Kaj pravita k temu gosp. dekan Murovec in župan Kosmač?" — tako vsklikne v svoji zeleni nevo-

"ko so za časa deželnozborskih volitev s tako velikim trudem pripravljali tri sode; ali reveži pozabili so na obroče in zdaj so se ti trije sode seveda morali razsuti, ker sod brez obroča ne stoji! Zdaj pa sirote tuhtajo, kako hi te razsute sode zopet zložili. V ta namem poslali so celo na — Dunaj po železne obroče. (Hm, kaj bi jih ne skovali za silo tudi v fužini v Komnu!) Mej temi in takimi pogovori se približamo Svetemu. Ondi vidim na neki njivi več delavcev, ki se kopali za riparijo in delali obzidje. Mož mi je rekel, da je to njegova last. V družbi teh delavcev mi je pokazal načelnika gospodarskega sveta in tajnika, katera se pa po obleki nista nič razločevala od drugih delavcev. Nato pridemo na domače dvorišče moža, kateremu pravijo po domače Jakončič. — Prašam ga, je-li kaj v sorodu s poslancem Jakončičem.

Odgovori mi: "V sorodu sicer nismo ž njim, ali moj sin ga jako dobro pozna, ker piše ta gospod v Gorici v tisti hiši, kamor zahaja moj sin sem ter tie no denar. katerega tam hraní Kar-

ščljivosti in „preveliki skrbi“ za našo hranilnico "Soča" od 16 t. m. — Kaj hočeva druga reči na to, kakor da ste steleparji, nesramni lažniki in podli obrekovaleci v i, ki mislite s takim nepoštenim orozjem slepit ljudi in ob zaupanje praviti pošten zavod samo zato, ker ni v vaših rokah. Da ste v resnici grdi lažniki, se prepričate lahko iz letnih računov vseh 8 let hranilnega poslovanja, kakor tudi iz priloženega računa o zvršeni reviziji, ki je solidnost naše hranilnice le še bolj utrdila. Skrbeti hočeva tudi v prihodnje in zastaviti vse svoje moči v to, da si bo naša hranilnica ohranila svoj dosedanji ugled in si ga še bolj pridobila. Ne moreva pa nič zato, če vas „naprednjake“ ta resničen naredek tako peče in v oči bode. —

O pozakatu u redništva. Če bi hoteli še dalje zakladati Tumovo "Gorljudske posojilnico", bi morebiti "Soča" vašo Cerklj. hranilnico celo povalila, kakor je to že storila pri raznih prilikah.

Iz Kožbane. — Slučajno sem dobil v roko 1. št. "Primorca" z dne 3. t. m., kjer je dopis "Od beneške meje". — Kaj sem si mislil: aha! dopisnik "od beneške meje" je že okreval!

V minulem letu mu je res slaba predla, klofuta vrh klofute je brenčala preko dolgega mu jezika, ne bilo bi se torej čuditi, ako bi bil moral revček nasledke več mesecev v posteljici zdraviti. Ali zdaj, lej ga šmenta, je že zopet z glavo po konci, bolečine so pozabljeni, ježiček zopet zaceljen in z nova nabrušen. V 1. št. gori omenjenega duplikata pristne "Soče" piše: "Preteklo je že nekaj časa, odkar ni bilo dopisa od tukaj (ker si bil revček kajpak "bolan"). Čakal sem, da se oglesi kateri starih dopisnikov (jih mora pač biti — legijon) — a zastonj. (Resnično! ker ni starejšega ne mlajšega razun tebe!) Zato pa vzamem jaz peró v svojo žuljavo rokó ter napišem neko resnično novočico". — Oho — gospodin "rekonvalescent"! Kje pa ste dobil žulje na svojo roko? Morda pri — "pikonu" — kvaratiniku? Ha, ha! Volk bi rad oblekel zdaj ovčjo kožo; "gospod" bi se hotel preleviti v — kmeta? Kaj ne, Vas je malce sram, ko ste občutil lani precej bridkih na resnični naslov, zato je padla zdaj korajža v hlače. Kdo Vas je tako ukroti? Mogoče g. Gradenski? — Protijemu ste se lani prav korajžno obnašal, dokler Vam ni on pokazal palico v podobi paragrafov. Ko pa ste zagledal to palico, je bil hitro "rukmarš", vedno bolj nazaj v — Volčji raj. Da, da, tako je! Nato ste napravil drugi poskus, — pa na g. župnika v Kožbani! (Znamenje, kako "ljubezen" do gg. nunciev nosite v svojem "naprednem" srcu!). Toda — hantu ste dobil še le pravi "colpo mortale". Tukajšnji g. župnik je videl, kako so g. vikar Gradenski in njegovi vikarjani

sem mu pomagal zvrniti voz, peljal meje v klet ter mi ponudil tam pit. Možima v resnici lepo klet. Tukaj je lepa vrsta velikih sodov, polnih rumene kapljice. Okovani so z železnimi obroči tako močno, da se ni batiti, da bi se razsuli. Sem v to klet naj bi se naprednjaki prišli učiti, kako se sodi delajo na podlagi "sloge" pod gesлом: moli, gnoji in delaj!

Mož mi je še pokazal svoj hlev, širok in visok, v katerem je lepo število dobro rejene živine. Tu se gre skozi ena vrata notri, skozi druga ven, — sploh kaže vse na tem posestvu, da lastnik ne potrebuje pomoči od mladih deželnih poslancev. Predno se posloviva, mi mož potoži, da je izgubil pred kratkim jako pridno nevesto, katero danes preostvo hudo pogreša. Na to se lepo zahvalim mož za dobro kaplico ter se posloviva. Predno pa zapustim Svetu, ogledam si še cerkev. Ta starinska cerkev je pa res nekaj posebnega in zaslubi, da si jo vsakdo ogleda, ki pride v Svetu.

(Dalje pride.)

večkrat zahtevali od Vas, da se jim počaže s polnim svojim podpisom, a skrival ste se ko lat in "kontrabandir" in še nadalje poštene ljudi napadali iz zasede. Ali ni bilo tako? — Gotovo, zakaj pa ste potem preklical svoje lažnive besede? Najbrže iz strahu, da bi se Vam utegnili zabliskati pred očmi paragrafi. No, tuk. g. župnik pa si je izbral drugo pot za svojo obrambo. — Ponudil Vam je 100 K, ako dokaže, kar ste o njem v "Soči" pisaril. Ako pa ne dokaže, Vas imenuje nesramnega lažnika in podlega obrekovalcu! Hm, — strela! To je bila zapeljiva ponudba, kaj? 100 K, to ni malenkost za ljudi v ašte vrste; za toliko svoto se da kupiti mnogo kvartinčkov, pa še kak star dolg poplačati, kakoršnih Vam najbrže ne manjka. — Ali — ali! Teh 100 K Vas se vedno čaka in Vi nočete priti ponje, rajši obdržite svoj napredni znak lažnje in obrekovatca.

Lep človek ste res! Dokler ni terjal naš g. župnik od Vas svoj posojeni Vam denar, ste mu bil "najboljši priatelj" in on Vaš "največji dobrotnik". Ko pa je prišel trenutek, da storite svojo dolžnost kakor se spodobi za poštonega človeka, — o tedaj pa ste hipoma postal na eno oko slep, na eno uho glob, na eno nogo "čotast" itd., da niste mogel v Kožbano spolniti svojo dolžnost! Še le po "križih in težavah" je prišel gospod župnik pri Vas do svojega. — No, na to pa smo čitali v "Soči" in njenem duplikatu "Primorce" Vašo "zahvalo", ki pa je bila take vrste, kakoršno zamore skrupsati le kak potepuh, ki se klati po svetu "s trebuhom za kruhom" kakor Vi! Sram Vas bodi! Namen mojim da našnjim vrsticam pa je, to mi veruje, le ta, da pokažem čitateljem, kaka "zlatna duša" da ste, ko se vkljub taki svoji kvalifikaciji z nova upate na dan — četudi zdaj v znamenju — pikona. To poslednje hočete še posebno kazati s tem, da tvezite, da niste "strokovnjak v pisanju". Ali se ne bojite, da bi se Vam "žabe" smejale tam v Idriji, ali pa kak "laški osel" tam "ob beneški meji"?

No, s tem bi lahko zaključil, toda še eno o tihotapstvu in "kontrabandirjih" treba da zapešem z Vami.

(Konec pride.)

Politični pregled.

Zasedanje državnega zbora.

Predsedstvo poslanske zbornice sicer še ni razposlalo vabil za prihodnjo sejo poslanske zbornice, vendar se v parlamentarnih krogih trdi z vso gotovostjo, da bo prihodnja seja v torek 4. februarja. Vse je odvisno neki od tega, kadar budgetni odsek završi razpravo o proračunu za naučno ministerstvo, ki bo izmej vseh najbolj živalna. Odsek je 23. t. m. pričel razpravo o proračunu za pravosodno ministerstvo, ki bo v najboljšem slučaju završena še koncem tedna, naslednji teden pa pride na vrsto naučni proračun. Do konca meseca završi torek budgetni odsek vse važnejše delo; preostal mu bo samo načrt za asanacijo Prage, dispozicijski zaklad in pa finančni zakon, kar bo pa lahko reševal mej zasedanjem zbornice.

Razprave v proračunskega odseku se vrše gladko in stvarno, le pretekli teden prišlo je do neke male bitke. Znano je namreč, da je naš parlament že pred več meseci vsprejel zakonski načrt, na poslagni katerega bi se morale odpraviti državne mitnice. Ta načrt zakona pa do zdaj ni še zadobil najvišega potrjenja. Ker je za leto 1902 postavljen v proračun ves letni dohodek, katerega donašajo mitnice, predlagal je poročevalec, naj bi se postavila v proračun le polletna svota teh dohodkov, v nadi namreč, da zadobi zgoraj omenjeni zakonski načrt v teknu prvega polletja. Najvišjo sankcijo. Finančni minister, zapazivši, da je bila večina udov proračunskega odseka za ta predlog, postavil se je odločeno po robu proti njemu in je žugal celo z ostavko. Ker se je vsled tega glasovanje za nekaj ur odložilo, prišlo je do tega, da je večina odsekova postala druzega mnenja ter da je glasovala proti poročevalčevemu predlogu. Vsled tega se je poročevalec odgovredal poročevanju ter dal zabeležiti v zapisnik minoritetni votum.

Poročna nadvojvodinja Marije Elizabete.

V torek 23. t. m. se je vršila na cesarskem dvoru na Dunaju odpovedana svečanost nadvojvodinje Elizabete povodom njene poroke s knezem Otonom Windischgraetzom. Svečanost se je vršila ob prisotnosti Nj. Vel. cesarja, kardinala Grusche, vseh polnoletnih nadvojvodov, dvornih dostojanstvenikov ter ministrov obeh državnih polovic, mnogih tajnih svetnikov in odličnih diplomatov. Cesar je ogovoril zbrane ter jih pozval za priče. Vnanji minister grof Goluchowski je prečital odpovedno listino, s katero se odpoveduje nadvojvodinja pravicam člana cesarske rodbine. Kardinal Gruscha je nudil nadvojvodinji evangeljsko knjigo in nadvojvodinja je položivša prva prsta desne roke na knjigo prečitača besedilo prisega ter po tem podala prisego.

Zvečer istega dne je bil na dvoru grofice Lonyay (matere nevestine nadvojvodinje Štefanije) v Hetzendorfu pri Dunaju diner, katerega se je udeležil cesar, ženin in nevesta, mnogo članov cesarske rodbine ter vsi na Dunaju bivajoči člani Windischgraetzove rodbine. Cesar je pri tej priliki podelil vsem Windischgraetzom, naslov knežji in se bode tudi ženin nadvojvodinje poslej imenoval kneza. V sredo ob 10. uri dopoludne pa je bila v dvorni kapeli na Dunaju poroka nadvojvodinje. Navzoč je bil cesar, vsi na Dunaju bivajoči nadvojvodi in nadvojvodinje, princ Leopold Bavarski in Gizela, princa Jurij in Konrad Bavarska, Filip in Leop. Saško-Koburški, vojvoda Mecklenburg-Sverin, grof in grofica Lonyay, člani rodbine Windischgraetz, minister Goluchowski itd. itd. Poroko je izvršil škof Mayer ob navzočnosti mnogobrojne duhovščine. Po poroki je cesar sprejel novoporočenca v avdijenci.

Visoka novoporočenca sta se po poroki odpeljala na Bled.

Sprememba v hrvatski opoziciji.

Kakor poročajo hrvatski listi, sta se dne 15. t. m. obe hrvatski opozicijski stranki in sicer „Obzoraši“ (t. j. neodvisna narodna stranka) in pa stranka prava, t. j. stranka, katere glasilo je list „Hrvatska“. Do tega koraka je dovedel opozicijske rodoljube poraz pri zadnjih volitvah v ogerskem zbornico. Hrvatski rodoljubi so spoznali, da je nevarno zanje vsako cepljenje, zaradi tega so se združili v jednotno močno opozicijo, katere snötter je stremljenje po državni samostalnosti Hrvatov v krilu habsburške monarhije in pa priklopjanje Slovencev k zjednjjeni Hrvatski.

O južno-afrški vojski.

Angleški generalissimus v Južni Afriki je zopet skrajno nezadovoljen s položajem na bojišču. Mož sicer noče priznati, da mu akcijo ovirajo mnogobrojne burske čete, katerim niti zistem stražnic ne imponira toliko, da bi mirovali in ne dražili miru in počitka željnih angleških vojakov. Kitchenerja marvec vznemirja le skrajno neugodno dejstvo vreme, ki je povzročilo, da je morala prenehati vsaka nadaljnja akcija.

„Daily Express“ ve poročali, da se je mej voditelji burske armade izvršil pomenljiv preobrat. Vodja Schalk-Burgher je baje naznani londonski vlad, da so Buri voljni udati se pod pogoji, ki jih je označil lord Rosebery v svojem zadnjem chesterfieldskem govoru. Za konečni mir se ogrevajo sedaj tudi taki krogci, ki so bili doslej največji nasprotniki vsakega pogajanja, ki bi ne temeljilo na popolni neodvisnosti. — No, na tej vesti bržkone ne bo mnogo resnice. Izražena je v nji samo želja treznejne mislečih londonskih krogov.

Vkljub velikim neuspehom angleškega orožja je pa, če smemo verjeti poročilu Reutuerjevega urada, v Angliji še vedno veliko navdušenje za vojsko. Pri zadnjem naboru prostovoljcev za Južno Afriko se je prijavilo kar 1000 mož preveč. Taki elementi pač ne bodo delali časti angleški armadi.

Dr. Leyds je izjavil poročevalcu „Standardovem“, da je sklep burskih voditeljev vojno nadaljevanje in da ostane ta sklep neomajan, dokler Buri ne dobe popolno neodvisnost. Položaj burskih čet je sedaj ugodnejši, nego je bil. „Daily Mail“ pravi, da so se mirovni poskusi ponesrečili, ker Buri nočejo Angležem prav nič odnehati. Buri smatrajo smrt Scheepersevo za umor in Botha je baje čakal samo izida obravnavne, da prične s krvavimi represalijami. Mirovna pogajanja so pretrgana. V angleški gorenji zbornici je Wenysso predlagal resolucijo, naj se vojna v Južni Afriki krepko nadaljuje.

Domače in razne novice.

Poziv dr. Tumi! — Slovesno in odločno pozivljemo deželnega poslanca dr. Tuma, naj trditev, da

okraja ljudem grozila z večnim pogubljenjem, — ako ne volijo g. Klavžarja, ali dokaze ali pa javno prekliče. V slučaju, da tega ne storiti, imeli ga bodoemo za nesramnega lažnika in podlega obrekovalca, ki ni vreden naslova: „deželni poslaneč“.

Več duhovnikov Tolminskega okraja.

Odlikovanje in imenovanje. — Nj. Velič. cesar je podelil deželnemu šolskemu nadzorniku Antonu vit. Klodiću pl. Sabladoskemu v Trstu, povodom njegovega umirovljenja naslov dvornega svetnika, oprostivši ga od taks. Istočasno je imenovalo Nj. Velič. presv. cesar deželnim šolskim nadzornikom za Primorsko gospoda Frana Matejčiča, c. kr. ravnatelja hrv. gimnazije v Pazinu.

Imenovanje. — Namestništvenim tajnikom za Primorje je imenovan Geza Murad, dosedaj c. kr. okr. komisar v Dalmaciji.

Za „Šolski Dom“ došlo upravništvo „Gorice“: c. g. Josip Golja, župnik 10 K; c. g. Jan. Sedej v Borjani na račun ustanovnine 20 K. Hvala!

Izvežbani juristi — v pravem grmu. — Ti „izvežbani juristi“ okolo „Soče“ morajo imeti strašno trde butice. Mi smo skoro obupali nad tem, da bi jih zamogli prepričati o nečem, kar je samo na sebi tako jasno kakor beli dan. No, hvala Bogu, posrečilo se nam je pa vendar! V torkovi svoji številki so vendar ti trdoglavni izvežbani juristi prišli — v pravi grm ter spoznali, da je rekurz proti deželnozborskemu sklepu glede overavljenja deželnozborskih volitev na državno sodišče pravi in pravcati juridični monstrum ter da je državno sodišče inkompotentno soditi o takih rečeh. Mi smo tem juristom že večkrat dokazali, da sloni vsa njih juristarja na šibkih nogah ter da je večkrat potrebno, da jih mi, nejuristi, podučujemo o raznih pravnih zadavah. Svetujemo jim torej, naj se v prihodnje, predno se tako neumno zaleti in se tako blamirajo, pridejo k nam poučiti, saj naš ekspenzar bo jako zmeren.

Torkova „Soča“ hoče to blamažo seveda oplešati, čenča pa tako neumno in nestvarno, — vse to seveda z dobro premišljenim namenom, da bi svoje čitatelje slepila ter vsaj nekoliko ublažila grdo blamažo, v katero so zabredli izvežbani juristi. Med drugim piše tudi to-le: „Gorica se je zatekla do skrajno nemoralnega zaključka: dr. Treotu ni kratila volilne pravice nobena upravna oblast, on je v volilnem imeniku, namestništvo mu je izdal celo volilno potrdilo —“.

Stoječ na stališču, da proti deželnozborskemu sklepu nini rekurza na državno sodišče, ampak le proti odredbam upravnih oblasti, ako bi po mnenju kakega državljanina iste kršile njegove državlanske pravice, rekli smo, da je bila dr. Treotu nujena prilika pritožiti se takrat na državno sodišče, ko mu je mestni magistr odrekel namešljeno volilno pravico v goriškem mestu in je tozadevno njegovo pritožbo tudi c. kr. namestništvo v Trstu odbilo. Torej glede Gorice bi bil dr. Treot lahko rekuriral. Glede Avberja smo pa le konstatirali, da je bil dr. Treot vnesen v volilni imenik, da je ta volilni imenik okrajno glavarstvo v Sežani potrdilo in da mu je namestništvo izdal tudi volilno potrdilo. Kostatirali smo torej, da mu niso v tem slučaju upravne oblasti kratile volilne pravice in da nima torej povoda proti njim pritoževati se na državno sodišče. To smo mi le konstatirali, nikakor pa nismo rekli, da so imele upravne oblasti v tem slednjem slučaju prav, ako niso dr. Treot kratile volilne pravice. Nasprotno! Mi smo bili takrat, in smo tudi danes vedno popolnoma prepričani, da je prišel dr. Treot ne poslavni potom v volilni imenik avberske občine. Ko je izdal sežansko okrajno glavarstvo okrožnico do vseh županstev, s katero jih je podučilo, kako naj sestavijo volilne imenike, zaukazalo jim je določno in jasno, da se imajo v te volilne imenike vnesti samo tiste osebe, ki so pri zadnjih občinskih volitvah bile vnešene v I. in II. volilnem razredu v občinske volilne imenike. Ker je pa dr. Treot v občini Avber zadobil častno občanstvo dobro leto potem, ko so bile v isti občini izvršene občinske volitve, je nemogoče, da bi bil on že takrat v volilnem imeniku te občine. Neumevno nam je torej, kako da je zamoglo sežansko okrajno glavarstvo potrditi volilni imenik za deželnozborske volitve, kakoršnega mu je predložilo avber-

Bodisi pa temu kakorkoli, dejstvo je in ostane, da je prišel dr. Treot po nepravilnem potu v volilni imenik avberske občine; dejstvo je in ostane, da ni imel v smislu deželnega volilnega reda dr. Treota za časa zadnjih deželnozborskih volitev v naši deželi ni aktivne ni pasivne volilne pravice in da zaradi tega tudi ni mogel postavno voljen biti. Ako so pa upravne oblasti ta dejstva prezreli, prezreli pa jih ni deželni zbor, ki je v tem pogledu na ja v iščja instanca.

Deželni zbor je izvolitev dr. Treota ovrgel, ker je bila nepostavna, kar je popolnoma pravilno in popolnoma prav. Ako se more komu očitati nemoralnost, se je ne more očitati nikomur drugemu negovam „naprednim“ kolovodjem, ki ste hoteli dr. Treota — vtipotapiti v deželni zbor goriški.

Tako je in nič drugače in da je tako, prepričani ste tudi vi sami. Ker vas pa ta resnica kolje v oči in vas jezi, ker niste dosegli svojega „lepega“ nomena, zato pa skušate z advokatskimi zvijačami slepiti svoje pristaže ter zavkrivati blamažo, katero ste doživeli vi in pa vaši „izvežbani juristi“.

Nov kazenski zagovornik in novo okrajno glavarstvo. — Dne 25. septembra m. l. sta natepla brata France in Tone Biteznik iz Bat 62-letnega Andreja Petreviča. Zaradi tega dejstva sta bila v pondeljek pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem. Obsojena sta bila na sedem tedenski zapor in na plačilo odškodnine v znesku 100 K. — Kakor poroča „Corriere Friulano“, sta zagovarjala obtoženca Tuma in Gabršček. Potem tam smo dobili v Gorici novega zagovornika v kazenskih zadevah — Gabrščka!

Pa še nekaj smo izvedeli iz „Corrierovega“ poročila, kar nam ni bilo do sedaj znano. „Corriere“ pravi namreč, da je — k a n a l s k o okrajno glavarstvo izdalо gledé ponašanja obtožencev najboljša spričevala. — Taka poročila se dajo samo s tem opravičiti, da se nahajamo v predpustnem času.

Z Vitovelj nam pišejo: „Soča“, katera bi morala zapreti svojo štacuno, ako bi ne obrekovala, se je s svojim blatnim jezikom zadrla tudi v Antonia Marinčiča, krčmarja na Vitovljah. Nekako med vrstami mu podtika, kakor da bi Vitovelje zadrževal od maše, ko se zbirajo pod nekim starim „stacionom“ in jim „molni naprej“ itd. Blatoustnežu v „Soči“ bodi povedano to-le: Anton Marinčič ima v svoji hiši zares jedno sveto podobo, pri kateri molijo ljudje in tudi on sam; nikdo pa zaradi tega ne zamuja s. maše in ne sploh svoje krščanske dolžnosti, kakor bi hotel dati razumeti. Tam v Trstu n. pr. imajo tudi mnogi krčmarji po svojih krémah svete podobe. Ali še nikdar se ni tržaški „Piccolo“ spodikal nad tem, ko je znano, da ta list ni poseben prijatelj svetih podob. In česar ne stori niti člifutski list „Piccolo“, to uganja goriška „Soča“. Ali je ta list zlezel že res tako nizko, da je postal nabiralnik takih gnjusob, kakoršno mu je poslal — vitoveljski „naprednjak“? Pomilujemo!

Iz Kemna nam pišejo: Dne 21. t. m. je naš občinski sluga s pošte prinesel velik zavoj. Pravijo, da je bil v njem nek „mrtev“, katerega so poslali od deželnega odbora pod naslovom „nepotrjeni občinski računi za leto — 1900“. Naši občinci očetje tuhtajo baje zdaj, kako bi tega mrlja pokopali brez zvonjenja. Ker je pa ena roka tega mrlja doma iz Svetega, z drugimi besedami: ker obsegajo ti nepotrjeni računi tudi občino Svetlo, zato se bode dalo pa težko pokopati tega mrlja brez zvonjenja.

Iz Rihemberga. — Piše nam načelnik in somišljenik: Čitatelji bodo gotovo iznenadjeni, ko jim povem, kdo v naši občini hujška in agitira proti časopisu „Gorica“ in „Primorski List“. Naš cerkvenik I. P. v Britofu hodi po hišah in pridga: „Proč s „Primorskim Listom“ in „Gorico“! To so farški listi! Farjine delajo drugega kjezo in sovraštvo!“ Tako govoriti rihemberški cerkvenik. Pri svojem delu pa je naletel tudi na dobro krščanski misleč družino, kjer so mu pokazali vrata. Najprej ga je oštela gospodinja, potem še gospodar, ki ga je vprašal: „Kdo te je postavil za cerkvenika? Koga služiš? Ti nisi vreden, da si cerkvenik, da gospode oblačiš in da se po cerkvi potepaš. Poberi se mi iz hiše!“ Nesramni agitator je osramočen razširil tako imenovani „korak“ in pobegnil iz hiše.

Mi čestitamo vrlji gospodinji in vremenu gospodarju, da sta odločno pokazala temu človeku vrata. Tako naj storijo vse!

Brezsrečen konjski trgovec. —

kupec en vagon konj s Hrvaškega, namenjen je bil v Videm na Laško. V vagonu je bilo prostora za šest konj; ali brezrečen jih je spravil noter 22! V vagonu so vsi konji ležali drug na drugem, popadali so od lakote, žeje in stiske. Ko je kupec videl, da mu konji do Vidma utegnijo poginiti, ako jih ne vzame vagona, najel je delavce, da so mu jih s težavo ven izvleklki. En konj je že poginil, jeden si je zlomil nogo in je tu crknil, drugi pa so bili še komaj na pol živih, sestradani in potolčeni. Od tu naprej jih je kupec gnal po cesti, a med potjo mu jih je gotovo še nekaj opečalo. Tak dobitek bo imel od svoje bresčnosti z živalijo ta Italijan.

Železniška črta med Gorico in Sv. Lucijo. — Po prvtem načrtu bi se imel napraviti blizu solkanskega pokopališča železniški most čez Sočo in bi se vlekl železniška črta po desnem bregu Soče skor do Plavi. Kakor čujemo, se je prvotni načrt v tem pogledu tako spremenil, da bode peljala železniška črta vedno le ob levem bregu Soče pod Sv. Goro.

Potren zakonski načrt. — Deželni zakonik objavlja, da je zadobil zakonski načrt, katerega je sklenil goriški deželni zbor v svoji seji z dne 19. dec. 1900 in ki se tiče razdelitve občinskih zemljišč v Prilesju občina Plave dne 29. dec. 1901 Najvišje potrjenje.

Udom družbe sv. Mohorja. — Prosimo vse častite ude naše dične družbe sv. Mohorja, naj prej ko mogoče plačajo udinino. Vsakdo naj se v svojem kraju prizadeva, da nam pridobi še novih udov. Lansko leto se je število Mohorjanov zmanjšalo, letos se mora zopet pomnožiti. Delajmo vsi na to!

V Gorici se udinja sprejemlje v stolni cerkvi.

Il Gazzettino popolare je naslov novemu italijanskemu dnevniku v Gorici. Do zdaj so izšle štiri številke, iz katerih ne moremo še sklepati, po kaki poti da bo hodil. V prodajalnicah ga ženske ponujajo z besedami: „Naj ga vzamejo gaspot tudi „Gazzettino popolare“, samo za ena prova; ga bodo videli, da ni neč slabga noter“.

Stavka v tvornici za svilo v Stračicah. — V torek 21. t. m. je v Stračicah v tvornici za svilo vstavilo delo okoli 170 delavcev in delavk. Vzrok je, ker je vodstvo hotelo delavcem plače premeniti, nekaterim znatno znižati, drugim pa neznatno zvišati. V tvornici dela okoli 1000 delavcev in delavk.

Goriški magistrat je posredoval brezvzepno. Kot posredovalci se vsiljujejo znani socijalni demokratje. Brzovojnim potom so pozvali obrtnega nadzornika Coglevine, ki je prišel v četrtek tudi v resnici v Gorico; ali njegovo posredovanje ni imelo zaželenega uspeha; stavka se nadaljuje.

Kakor čujemo, naznanja vodstvo predilnic v Stračicah, da odslovi po 14 dneh vse delavce iz tovarne ter da začasno ustavi delo.

Tudi za kratek čas. — „Soča“ in „Primorec“ sta prinesla iz cerkljanskih hribov lovsko spričevalo, katero da je neko klerikalno županstvo tako-le skrupsalo:

Podpisani potrjuje, da je najemnik lava gosp. Matevž L... v Š... vstrelil Jakopa B..., katerega pošlje v trg.

Videlo županstvo 12. dec. 1901.

Da dopolnimo, kar ni dovolj smerne na tem spričevalu, moramo omeniti, da je to spričevalo izpolnil in sicer tudi glede podpisov klerikalnega župana in najemnika lava, — cesar dotična nista niti videla — r a v n o h r i b o v s k i l i b e r a l ē k — ki je hotel biti ali tako moder ali pa tako

je l. 1901 dohodkov 663 K 80 h. stroškov pa 161 K 50 h. Reservni zaklad znaša 970 K. Izvoljen je zopet stari odbor s predsednikom Vinkom Vodopivecem Filipovim.

Preteča nevarnost za južno železnico. — Nedavno so zapazili delavci v Laškem trgu, da se je odločila od gore, na kateri stoji cerkev sv. Mihaela, nad 160 m. dolga zemeljska plast, ki se polagoma pomika navzdol proti železniški progi. Z veliko naglico so napravili spodaj močno ograjo ter sedaj brez skrb pričakujejo, kadaj se zemlja sesuje.

Jame za saditev sadnega dreva. — Če dreyje sadiš jeseni, izkoplji jame nekaj tednov poprej, če pa sadiš spomladi, naredi jame že prejšnjo jesen. — Jame naj imajo v dobri debeli zemlji po 1 m premere in po 60 cm. globokosti, v slabši zemlji pa po 2 do 2½ m premere in po 1 m globokosti.

Zviti porotniki. — Pri nekem potremu sodišču v Bukovini je bil obojen zelo silovit človek. Enajst porotnikov je glasovalo z „da“, eden pa z „ne“. Predsednik dr. Gr. se je čudil takemu glasovanju, ko je bila krvda vendar tako jasno dokazana. Vprašani porotnik mu pojasni: „Saj smo glasovali vsi za obsodbo, toda ker smo vsi porotniki kmetje ter smo se bali, da nam hudo než še koče zapali, zmenili smo se, da vpišemo ednega med nami, kakor da bi bil proti obsodbi. Na ta način ne bo vedel malopridnež, kateri ga je proglašil nekrivim ter nam bo vsem prizanesel.“

Nova ruska železnica. — Rusija začne graditi železniško progo iz Kjahte do Pekinga, glavnega mesta Kitajske. Inženir mandžurske železnice je z mnogimi uradniki že odpotoval, da prične z delom.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdrega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnic za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanie“ t. j. licnih in trpežnih miz iz trdrega lesa, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja najhitrejo postrežbo in jako nizke
cene.

Gostilna

Vinarskega in sadjarskega društva za Brda' v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz društvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so blevi za živino in dvorišče za krogljanje.

Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto posloveni

E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin več.

Odlakovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Ozka ulica št. 1. — Gorica — Via Stretta št. 1.

Priporoča svojo zalogo kleparskih izdelkov vseh vrst, ter izvršuje v najkrajšem času vsakovrstna kleparska dela po najnovejšem sistemu natanko po naročilu.

Postavlja strelovode po zvonikih, šol. poslovnih itd.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gospodska ulica hiš. štev. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, pretnino, Chiffon, oksfort, srovico, vsakovrstne preproge, zavesne, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vrapavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih v-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnični na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
priporočuje

ANDRÉJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 stranij.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Šimenc Fric

krčmar

v Gospodski ulici hiš. štev. 19,
„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Prisporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

Centralna posojilnica

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4½ polinestečno: nevezdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5½.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravilnimi deleži po 2 K.

Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalačanje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. pošte hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8–12. ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Za jesensko in zimsko sezono

Razno modno in drugo jesensko kakor tudi zimsko blago, za dame in gospode, toplo prisporoča svojim rojakom v mestu in na deželi, nova tvrdka:

J. Zornik prva in jedina slovenska trgovina te stroke v Gorici, Gospodska ulica št. 7, tik „Krojaške zadruge“, v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Najceneja, najbolja in najlepša izber vsakovrstnih okrasov za obleke, zimskih svilnenih in volnenih rut, šerp, predpasnikov, nogavic, rokavce, otroških oblek, dežnikov, blusen, perila za gospode, krasnih kravat, Jaeger podoblek, svile za lišč in bluse, žameta, pliš, čepic za otroke, domačih čevljev za dame, gospode in otroke, cerkevnički čipk, modorcev i. t. d. — Najceneje skladische vseh potrebnih za gosp. šivilje in gospode krojače. Naročila iz dežele izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

Brez vsake konkurence!

Anton Kuštrin

v Gospodski ulici h. štev. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-rico i. dr. Olje: Lueca, St. Angelo, Korfu istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po ½ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidrič & Valencič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga milna v Kranju in z Joachimann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zaboljkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za možke
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4·90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Mēd pitanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera
rabi z ozirom na zdravje,
varčnost in dobrí okus
Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v
znanih izvirnih zavitkih).

